

Mål & Budget för Nacka kommun

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Miljöpartiets budgetförslag för Nacka kommun
upgraderar kommunens invånare
från kunder till medborgare

Vi vill skapa ett modernt Nacka med **mötesplatser** för
människor istället för bilar

Vi vill att Nacka ska erbjuda **kultur för alla åldrar**

Vi vill ha en **rättvis skola** där skolpengen
inte går till hyra utan till **fler lärare**

Vi vill ha **närlagad giftfri mat** i skola, vård och omsorg
Vegetariska alternativ ska vara **normen** i all
kommunal verksamhet

Vi vill att Nacka aktivt **hjälper till** och tar hand om
vår andel av **människor på flykt**

Vi vill ta ett större **socialt ansvar** och bygga
bostäder för alla

Vi vill att Nacka **klimatestimerar** för att på sikt bli
självförsörjande på energi

Vi vill till våra barn lämna över ett Nacka där alla stora
miljöproblem är lösta

Vi vill **minska kommunens ekologiska fotavtryck**
och ta vår del av ansvaret för att nå
FN:s hållbarhetsmål

Mål & Budget 2016

Fyra av fem är oroliga för klimatet.....	3
Budgetförslaget i korthet	9
Särskilda beslut.....	16
Kommunstyrelsen.....	20
Arbets- och företagsnämnden	27
Fritidsnämnden	33
Kulturnämnden	39
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	47
Natur- och trafiknämnden	53
Socialnämnden	59
Utbildningsnämnden.....	65
Äldrenämnden	72
Överförmyndarnämnden.....	78

Fyra av fem är oroliga för klimatet

Miljömål

”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.”

Så lyder Riksdagens definition av generationsmålet, det övergripande mål som miljöpolitiken har och som ska vägleda miljöarbetet. Bilden med barnet vid vattnet är den symbol som visar generationsmålet.

I Nacka måste vi tänka globalt och jobba lokalt. En tydlig strategi och ett målmedvetet arbete för att bidra till att nästa generation får en bra start i livet. Både en bättre närmiljö och en bättre värld än den vi har idag.

Klimatförändringen är den fråga som oroar svenska folket mest. Ingen annan fråga oroar fler, inte ens arbetslöshet. Klimatfrågan är också relativt enkel men vi kan bara möta klimatutmaningen om vi gör det tillsammans. Och varje förändring på global nivå börjar lokalt.

- Nacka behöver en politik som sänker utsläppen, inte ökar dem som idag.
- Nacka behöver villkorslösa åtaganden om att göra allt vi kan istället för att skylla ifrån oss och vänta på att någon annan löser klimatproblemet åt oss.
- Det är inte Nackas medborgare det är fel på, det är den förda politiken.

”Om du tror att du inte behöver göra någonting åt jordens problem, då är du ett av dem” Miljöpartist

Miljöpartiets budget för Nacka kommun 2016

Vi är ett feministiskt parti som vill värna allas lika rätt och möjligheter när vi idag bygger och skapar framtidens Nacka. Vår utgångspunkt är att olikheter berikar och att mångfald, jämlikhet och jämställdhet är grunder för ett rättvist samhällsbygge.

Bygg ett mänskligt och hållbart Nacka

Det är människorna som gör staden – En stad är ingenting man bara bygger, en stad skapar man. Byggnader kan byggas men allt det där andra i en stad – som gemenskap, relationer och mötesplatser – det *skapas*. Något av det som attraherar mest i en stad är andra människor. Hållbar stadsmiljö är en blandning av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser, kultur och service med ett trafiksystem där gång-, cykel-, och kollektivtrafik prioriteras. Det behövs också tydligt avgränsade stadsparker, gröna mellanrum och trädkantade gator. Miljöpartiet vill föra en tydlig grön politik för hela Nacka med fokus på hållbart byggande och bättre framkomlighet med en mer demokratisk fördelning av gaturummet.

Alla har rätt till en bostad – I staden ska alla få plats och det måste finnas olika typer av boenden som alla har råd med. Miljöpartiet vill inte dela upp Nacka i olika segregerade områden, olika typer av bostäder och boendeformer ska finnas blandat överallt. Alla medborgares rätt till bostad är stadgad såväl i FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna som i svensk grundlag och gäller alla medborgare. Det är vi politiker som ansvarar för våra egna medborgare och Miljöpartiet vill därför uppgradera kommunens invånare från kunder till medborgare.

Vi måste hjälpa till och ta hand om människor på flykt – Det har inte varit så många människor på flykt genom Europa sedan andra världskriget och vi måste vara beredda att ta emot de som ofta förlorat allt utom sitt eget liv. När vi nu planerar och bygger stad frigörs ytor som inte kommer att bebyggas permanent förrän om några år. Möjlighet finns därmed att bygga temporära modulbostäder med tillfälliga bygglov både för människor på flykt och studenter.

- ❖ Vi vill att kommunen tar ett större socialt ansvar och ser till att det byggs bostäder för alla.
- ❖ Kvalitativa grönytor för rekreation, sport och återhämtning är en självklarhet i en modern stad.
- ❖ Stränderna och närheten till vattnet och skärgården är Nackas signum och ska inte förhandlas bort.
- ❖ Vi vill skapa förutsättningar för gröna jobb och locka hit fler små och medelstora företag.
- ❖ Fler kontorshotell för att minska resor och göra det enklare att jobba på distans.

- ❖ Starta en stödenhet för att hjälpa nystartade företag.
- ❖ Starta lokala startcentraler som drivs av kommunen i samarbete med Arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet.
- ❖ Vi vill utveckla återvinningscentraler till kretsloppsparkar i linje med den cirkulära ekonomin där reparationer, renoveringar och försäljning skapar både lokala jobb och förbättrar miljön.
- ❖ På sikt ska Nacka vara helt självförsörjande inom energiförsörjning och mer resilient inom fler strategiskt viktiga samhällsfunktioner.
- ❖ Vi vill ha en högkvalitativ välfärd med mångfald inom både tjänster och utförare.

Allt detta kräver tillväxt, men en tillväxt där vi måste hålla oss inom de gränser för vad planeten klarar av. Nacka måste oberoende av vad andra gör, bidra till att inte utarma den biologiska mångfalden och arbeta för att nå det av FN uppställda globala klimatmålet, tvågradersmålet. Vi får inte glömma att det vi bygger idag är det samhälle våra barn och barnbarn ska leva med i framtiden.

Miljövänliga och hållbara trafiklösningar

Vi ska verka för en hållbar livsstil utan bil. Idag planeras för mer än 16 000 nya bilar i centrala Nacka vilket vi anser är ohållbart. Detta motsvarar en parkeringsyta motsvarande 47 fullstora fotbollsplaner. Ett samhälle planerat utifrån människor istället för bilar blir både trevligare och bättre för miljön. Dessutom får vi en friskare befolkning på köpet. Vi vill:

- ❖ Anställa en miljö- och mångfaldsdirektör som bl.a. tillsammans med en Miljömålskommitté får i uppgift att se till så att kommunens miljömål får genomslag i alla verksamheter.
- ❖ Omgående göra stora satsningar på utbyggnad av gång- och cykelbanor
- ❖ Bygga fler moderna och säkra cykelparkeringar och införa ett lånecykelsystem i Nacka.
- ❖ Erbjuder alla kommunens anställda en förmånscykel
- ❖ Köpa in femton el-cyklar kommunens anställda kan låna för att testa och se hur enkelt det kan vara att cykla till och från jobbet.
- ❖ Starta en utredning av gondolbanor i och genom Nacka till angränsande kommuner.
- ❖ Starta matarbusslinjer så att fler som bor utanför centrala Nacka enkelt kan ta sig till ett lokalt centrum och en större kollektivtrafiknod.
- ❖ Anpassa kommunens elnät och infrastruktur för framtidens elfordon.
- ❖ Producera egen biogas av vårt eget matavfall.

- ❖ Införa flexibel p-norm vid nybyggnation generellt och en p-norm på 0,4 i de centrala delarna av Nacka
- ❖ Bygga parkeringshus istället för gatuparkering och dyra parkeringsplatser under jord.
- ❖ Ordna fler bilpooler.

Slussen är en av Nackas viktigaste platser

Idag får Nacka liksom många andra kommuner allt sitt dricksvatten från Mälaren. För att skydda Mälarens vatten från saltvatteninträngning vid en höjning av havsnivån på grund av den globala uppvärmningen är det nödvändigt att Slussen byggs om.

Slussen är idag också den viktigaste trafikplatsen för många resenärer till och från Nacka. Vi kämpar för Nackabornas rätt till en väl fungerande kollektivtrafik både under och efter Slussens ombyggnad. Vi vill ha en säker terminal med korta och bekväma byten till tunnelbana och stadsbussar. Bussterminalens läge måste prioriteras före kommersiella lokalers placering.

Rättvis skola

Vi vill ha en rättvis skola där lika mycket pengar per elev ska gå till pedagogisk verksamhet. Det får vi genom att skolornas lokalhyra ersätts i ett separat system vid sidan av skolpengen.

- ❖ Satsa på fler utbildade pedagoger i förskolan, en pedagog per fem barn.
- ❖ Låt lärarna vara lärare genom att lyfta bort en del administrativa uppgifter.
- ❖ Både lärare och elever måste ges mer inflytande över sin skola.
- ❖ Undervisning ska kunna erbjudas på andra språk än svenska.
- ❖ Inför stipendier på miljö- och mångfaldstema.
- ❖ För att uppmuntra till goda resvanor ska alla högstadieskolor ge sina elever gratis månadskort som även gäller på fritiden.
- ❖ Det ska finnas säkra gång- och cykelvägar som ansluter till alla skolor.

Ekologisk, närlagad och klimatsmart mat i skola och omsorg

Mat som är bra för klimatet är också bra för hälsan. I kommunal regi serveras mycket mat, främst till våra yngre och äldre invånare. Vi vill ersätta alla halvfabrikat och uppvärmd mat med ekologisk och mer klimatsmart mat tillagad i egna kök. Maten står för en stor del av vår klimatpåverkan och vi tror det är möjligt att på ett enkelt sätt halvera denna.

Kött och mjölkproduktionen är den största klimat-, miljö- och hälsoboven. I förskola och skola borde grundläggas mycket mer av goda matvanor. I dessa verksamheter ska vegetariska alternativ vara standard och animaliska undantag. Genom att äta mindre kött sparar vi också pengar som kan användas till att förbättra matkvaliteten och servera ekologisk mat.

- ❖ En plan för att minska klimatpåverkan från mat som serveras i kommunens verksamheter ska tas fram.
- ❖ All frukt som serveras till våra barn ska vara 100 % ekologisk.
- ❖ Vegetabiliska alternativ till komjölk ska erbjudas i alla skolor och förskolor.
- ❖ Vegetarisk mat ska vara normen vid alla kommunala sammankomster. Även veganska alternativ ska erbjudas.
- ❖ Äldre som är beroende av hemtjänst ska i större utsträckning ges möjlighet att äta tillsammans med andra.
- ❖ Alla kommunala förskolor och skolor upp till årskurs 6 ska införa pedagogiska måltider där personal ska äta tillsammans med barnen. Lärande om skolmåltidens miljö- och hälsopåverkan ska integreras i undervisningen.

Ropen skalla – bostad till alla

Kommunalt fastighetsbolag – För att lättare kunna erbjuda alla en bostad i Nacka, vill vi avsätta delar av kommunens pensionspengar i en pensionsstiftelse. Stiftelsen ska tillsammans med kommunen äga en allmännyttig bostadsstiftelse som kan förvalta och hyra ut bostäder med en hyressättning enligt en långsiktig självkostnadsprincip. Stiftelsen ska även kunna bygga och hyra ut bostäder och lokaler med utpräglad samhällsnytta, t.ex. trygghetsbostäder för äldre och bostäder för personer med särskilda behov.

Eftersom förslaget om ett kommunalt fastighetsbolag av någon anledning alltid röstar ner av den styrande Alliansen, kommer vi också med tre andra förslag.

Samägt bostadsbolag – Vi föreslår att kommunen undersöker möjligheten att tillsammans med en trygg och långsiktig partner med både kompetens och god ekonomi, starta ett samägt bostadsbolag för att bygga fler hyresrätter i Nacka. Kommunen äger stora delar av den mark som ska bebyggas på Västra Sicklaön och en del av den marken skulle kunna vara kommunens insats i det nya bostadsbolaget.

Socialt hänsynstagande – Någoting alla politiska partier i Nacka är överens om, är att det råder stor brist på billiga hyresrätter. Vill vi på fullt allvar skapa bostäder för alla i Nacka måste vi politiker agera, ta ansvaret för det den fria marknaden inte klarar

av. Bostadsbidrag i all ära, men dessa bygger inga bostäder. Utan politisk inblandning riskerar nya centrala Nacka att bli en väldigt segregerad stad.

Miljöpartiet föreslår att vi redan vid markanvisningar tar fram kravställningar som gör att det byggs 1500 billiga hyreslägenheter spridda över hela Västra Sicklaön. Dessa lägenheter ska inte kunna förmedlas till hushåll med höga inkomster. En fortsatt låg hyresnivå ska kunna garanteras de första 15 åren. Självklart ska man inte tvingas flytta om man får högre inkomster, istället får man en anpassning av hyran.

Kommunens ekonomi har missköts under en längre tid

Under en alltför lång tid, den s.k. ”Langbyanska eran”, har kommunen sålt ut av Nacka-bornas gemensamma egendomar för att kunna hålla en låg kommunalskatt. Under en längre tidsperiod gjordes inte ens hälften av investeringarna med skattemedel. Istället finansierades de genom utförsäljningar och eftersatt underhåll. En oberoende undersökning som kommunen själv låtit ta fram visar att kommunen under en längre period inte ens levt upp till lagens krav på god ekonomisk hushållning trots en hög måluppfyllelse när det gäller målen för verksamhetsresultat.

Låg kommunalskatt är inget självändamål och Miljöpartiet ser med tillfredsställelse att det övergripande målet om ”lägsta möjliga skatt” har bytts ut mot ett nytt mål om ”maximalt värde för skattepengarna”. Framöver vill vi inte att pengar från försäljning av kommunens egendom används till att hålla en låg skattesats, för att sedan lämpa över ett allt större skuldberg på våra barn och barnbarn.

Den tidigare kommunledningen misskötte kommunens ekonomi under en lång tid. Om ekonomin hade skötts på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt, skulle vi idag haft ett betydligt bättre utgångsläge.

Budgetförslaget i korthet

Miljöpartiets föreslår en moderat skattehöjning med 10 öre till 18,73 kr (inkl. 2 öre för skatteväxlingen med landstinget).

Nedan redovisas ekonomiska skillnader jämfört med Alliansens budget:

- ❖ Höjd skattesats +10 öre vilket ökar på skatteintäkterna med 27 mnkr
- ❖ Årets resultat 2016 + 27 mnkr (totalt 127 mnkr)
- ❖ Nettoinvesteringarna 2016 +54 mnkr (totalt 1039 mnkr)
- ❖ Kommunstyrelsen – ökad ram 1,5 mnkr
- ❖ Arbets- och företagsnämnden – ökad ram 1,5 mnkr
- ❖ Fritidsnämnden – ökad ram 0,6 mnkr
- ❖ Kulturnämnden – ökad ram 1,6 mnkr
- ❖ Socialnämnden – ökad ram 4,25 mnkr
- ❖ Utbildningsnämnden – ökad ram 13,26 mnkr
- ❖ Äldrenämnden – ökad ram 1,06 mnkr
- ❖ Ökade investeringar 2016 – solceller 15 mnkr, avveckling olja 19 mnkr, gång- och cykelbanor 19 mnkr, rening Järlasjön 1 mnkr

Bilen, biffen, bostaden (och bananen)

Klimathotet är den största utmaningen mänskligheten står inför. Transporter, mat och bostad står för vår största klimatpåverkan. Vi spenderar 90 % av vår disponibla inkomst på detta och hur vi förflyttar oss, äter och bor påverkar starkt både vår ekonomi, hälsa, miljö, klimat och den globala solidariteten.

Miljöpartiet har valt att lyfta Bilen, Biffen och Bostadens klimatpåverkan då dessa är de största klimatbovarna för den genomsnittlige Nackabon. Bananen får representera miljön. För några år sedan belystes bananens miljöpåverkan då bananen är ett av världens mest besprutade livsmedel. Hur maten vi äter produceras har stor inverkan inte bara på miljön och vår egen hälsa. Äter vi besprutade bananer påverkar det även miljontals människors hälsa och miljön på andra delar av jordklotet. Vi är vad vi äter, och det är (eko-)bananen ett bra exempel på.

- ❖ Vi har valt att lägga extra pengar på ledning av den nya Miljömålskommittén för att det ska bli bättre styrning på miljöarbetet i kommunen.
- ❖ Vi har valt att satsa pengar på att använda skolmältiden som ett pedagogiskt verktyg i undervisningen och lägga grunden till ett hälsosamt och klimatsmart beteende hos nästa generation Nackabor.
- ❖ En större satsning är på klimatsmart resande med gratis SL-kort till skolungdomar. Vi vill på sikt att alla barn och ungdomar i Nacka ska få ett gratis

SL-kort som gäller även på fritiden för att få dem att se kollektivtrafik som det naturliga komplementet till att gå eller cykla.

- ❖ Vi lägger extra pengar på att bygga ut gång- och cykelbanor för att få fler att välja bort bilen.
- ❖ Vi lägger extra pengar på att snabbt avveckla olja för uppvärmning av kommunens lokaler.
- ❖ Vi vill producera solcellsel på alla lämpliga kommunägda byggnader och avsätter 15 mnkr/år för detta.
- ❖ Vi vill också inrätta två stipendier inom Miljö och Hållbarhet till ambitiösa gymnasiearbeten inom dessa områden i den nya gymnasieskolan.

Utöver detta satsar vi också extra pengar på nya jobb, HBTQ och jämställdhet, kultur, förbättrad vattenkvalité i Nacka sjöar, tidiga insatser för unga med missbruk och förebyggande hälsoarbete för äldre.

*”Varför ska jag bry mig om
kommande generationer?
De har aldrig gjort något för mig”
Groucho Marx*

Förslag till mål och budget

En moderat höjning av skattesatsen

Miljöpartiet föreslår en höjning av skattesatsen med 10 öre vilket ger 27 mnkr extra i kommunkassan och gör att kommunalskatten hamnar på 18:73 kr, en av de absolut lägsta i Sverige. Det budgeterade resultatet landar på 127 mnkr vilket innebär en nettokostnadsandel som håller sig inom ramen för kommunens finansiella mål.

Den generella kompensationen för pris- och löneökningar är i vårt förslag densamma som i Alliansens förslag förutom i Socialnämnden och Äldrenämnden där vi skjuter till extra medel.

Utöver detta räknar vi med att den nya regeringen framöver kommer att skjuta till nya pengar för ytterligare satsningar inom vård och skola.

Avgiften till Södertörns Brandförsvarsförbund är uppräknad med 2,3 procent.

När det gäller hemtjänstchecken gör vi ingen uppräknad av checken utan lägger istället mer pengar på förebyggande hälsoarbete bland äldre. Att bedriva hemtjänst i Nacka är lönsamt och de företag som arbetar i denna sektor har goda vinstmarginaler. När det finns många privata aktörer som konkurrerar brukar det tyda på att just den delen av verksamheten är tillräckligt finansierad. Med samma sätt att räkna borde de

delar av verksamheten där det finns få eller inga privata utförare vara underfinansierade. Eftersom det är kommunen själv som får ta hand om alla underfinansierade delar där det saknas privata aktörer samtidigt som man inte får ta del av t.ex. den mer lukrativa hemtjänstchecken, kommer den totala verksamheten alltid att vara underfinansierad. En höjning av hemtjänstchecken känns därför inte prioriterad.

Resultaträkning	2014	2015	2015	2016	2017	2018
Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar, jämförelsestörande poster och realisationsvinster	-4 047,5	-4 302,5	-4 341,0	-4 558,9	-4 702,8	-4 491,3
Realisationsvinster försäljning tomträtter	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga realisationsvinster	1 148,7	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Avskrivningar	-255,8	-254,6	-214,1	-224,3	-238,2	-244,1
Verksamhetens nettokostnader	-3 147,4	-4 556,2	-4 554,1	-4 782,2	-4 940,0	-4 734,4
Skattenetto	4 459,8	4 649,9	4 628,8	4 910,9	5 129,4	5 356,1
Finansnetto	-42,2	-22,2	-3,6	-1,8	-10,8	-26,4
Resultat före extraordinära poster	1 270,3	71,6	71,1	126,9	178,6	595,4
Extraordinära poster	-850,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	420,3	71,6	71,1	126,9	178,6	595,4
Årets resultat (exklusive reavinstertomt-rättsförsäljningar)	-735,6	71,6	71,1	126,9	178,6	595,4
Synnerliga skäl	855,3					
Balanskravsresultat	119,7	70,6	70,1	125,9	177,6	594,4

Balanskrav

Balanskravsresultatet för 2016 uppgår i Miljöpartiets budget till 126 mnkr vilket är 56 mnkr högre än det prognosticerade resultatet för 2015. För 2017 och 2018 är balanskravsresultatet budgeterat till 178 mnkr respektive 594 mnkr.

Skattenetto	2014	2015	2015	2016	2017	2018
Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Skatteintäkter	4 451	4 691	4 695	5 017	5 262	5 539
Allmän kommunalskatt	4 461	4 683	4 695	5 025	5 262	5 539
Avräkning	-9	8	0	-8	0	0
Utjämnning mellan kommunerna	-125	-181	-212	-249	-276	-326
Inkomstutjämnning	-350	-355	-371	-506	-520	-534
Kostnadsutjämnning	255	259	257	301	334	355
Införandebidrag	57	17	17	64	36	10
Regleringsavgift/bidrag	22	9	-4	-3	-20	-47
LSS	-108	-110	-111	-104	-107	-109
Summa	4 326	4 510	4 483	4 768	4 986	5 213
Fastighetsavgift	134	140	138	143	143	143
Ersättning för Arbetsgivaravgifter			7			
Summa skattenetto	4 460	4 650	4 629	4 911	5 129	5 356
Förändring föregående år, mnkr	196,4	190,1	169,0	261,0	218,5	226,8
Förändring föregående år, %	4,5	4,3	3,8	5,6	4,4	4,4

Skattenetto

Miljöpartiet föreslår en höjd skattesats med 10 öre till 18,73 kronor. Detta är fortfarande en av de absolut lägsta kommunala skattesatsen bland alla Sveriges 290 kommuner. Skattenettet, inklusive kommunal kostnads- och inkomstutjämnning, generella och vissa riktade statsbidrag samt fastighetsavgift prognostiseras till 4,9 miljarder kronor år 2016. Det är en ökning med 282 miljoner kronor motsvarande 6 procent jämfört med prognosen för 2015.

Finansnetto	2014	2015	2015	2016	2017	2018
Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Finansiella intäkter	14,9	17,8	16,2	24,5	24,5	24,5
Ränta på lån till Nacka Stadshus AB	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Utdelning från Nacka Energi AB	10,8	10,8	10,8	20,8	20,8	20,8
Ränta på utlämnade lån	0,8	1,1	1,2	0,5	0,5	0,5
Övriga finansiella intäkter	0,1	2,7	1,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-57,1	-40,0	-19,8	-26,3	-35,3	-50,9
Ränta lån	-49,8	-30,4	-15,2	-15,0	-20,0	-30,0
Finansiell pensionskostnad	-6,2	-8,8	-3,2	-6,3	-10,3	-15,9
Övriga finansiella kostnader	-1,1	-0,8	-1,4	-5,0	-5,0	-5,0
Totalt	-42,2	-22,2	-3,6	-1,8	-10,8	-26,4

Finansnetto

Kommunen har efter ett initiativ av Miljöpartiet börjat låna upp pengar via olika certifikat istället för vanliga banklån. Det innebär avsevärt lägre räntekostnad än med kommunens gamla modell. En mer aktiv finansförvaltning i kombination med certifikatsupplåning enligt Miljöpartiets modell och ett gynnsamt ränteläge, gör att kommunens kostnad för nya lån idag är i stort sett noll.

Finansiella nyckeltal	2014	2015	2015	2016	2017	2018
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Nettokostnadsandel				97,3	96,4	88,6

Finansiella nyckeltal

För att leva upp till lagens krav på en ekonomi i balans krävs en viss marginal om oförutsedda händelser inträffar. För en kommun som växer är det särskilt viktigt att ha en låg nettokostnadsandel och därmed ett högre resultat så att viss del av de nödvändiga investeringarna kan finansieras med egna medel. Det bidrar till att hålla kommunens låneskuld på en rimlig nivå, vilket i sin tur skapar mer utrymme för pengar till verksamhet snarare än till räntekostnader. Målet är att ha en nettokostnadsandel på högst 97,5 procent. Nettokostnadsandelen i Miljöpartiets budgetförslag landar på 97,3 %, helt i linje med kommunens finansiella mål. På grund av tidigare kommunlednings försyndelser har kommunen under en längre tid haft en urusel självfinansieringsgrad men detta beräknas inom ett par år komma i fas.

Verksamhetens nettokostnader	2014	2015	2015	2016	2017	2018
Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen	-142,2	-129,0	-132,1	-140,0	-134,6	-142,5
Kommunfullmäktige	-4,5	-5,3	-5,3	-5,5	-5,6	-9,1
varav revision	-1,3	-2,0	-2,0	-2,1	-2,2	-2,2
Kommunstyrelsen	-42,6	-31,4	-31,4	-31,5	-31,8	-35,7
Stadsledningskontoret och stödenheter	-73,1	-85,6	-88,0	-92,7	-88,9	-88,7
KS oförutsett	0,0	-10,1	-10,1	-10,1	-10,1	-10,1
Enheten för fastigh.utveckling	4,5	8,0	8,0	5,0	5,0	5,0
Lokalenheten	4,5	32,0	31,6	23,0	23,0	23,0
Brandförsvaret	-36,6	-36,6	-36,6	-37,4	-38,1	-38,8
Myndighets- och huvudmannaeenheter	2,7	0,0	1,7	0,0	0,0	0,0
Produktion:	2,9	0,0	-2,0	9,2	11,9	11,9
Välfärd Skola	6,2	0,0	0,0	9,2	9,2	9,2
Välfärd Samhällsservice	-3,3	0,0	-2,0	0,0	2,7	2,7
Tunnelbana (KS)	-850,0	-11,0	0,0	-12,8	-27,2	-24,3
Arbets- och företagsnämnden	-94,3	-168,5	-166,8	-180,1	-177,9	-180,6
Fritidsnämnden	-138,5	-145,0	-145,0	-143,3	-146,3	-150,2
Kulturnämnden	-127,2	-129,9	-129,9	-130,5	-134,3	-136,7
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-26,7	-30,4	-30,1	-31,5	-31,8	-32,1
Natur- och trafiknämnden	-155,4	-188,7	-180,7	-224,4	-245,9	-263,9
Gata, väg, park, trafik, natur	-172,4	-198,7	-198,7	-224,4	-245,9	-263,9
VA-verket	22,4	10,0	14,0	0,0	0,0	0,0
Avfallsverket	-5,5	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	-1 336,8	-656,3	-672,3	-690,1	-716,6	-749,7
Utbildningsnämnden	-2 384,5	-2 489,1	-2 486,1	-2 598,1	-2 670,2	-2 768,3
Äldrenämnden		-662,8	-673,6	-718,8	-743,9	-771,6
Överförmyndarnämnden	-6,8	-7,4	-7,4	-7,5	-7,6	-7,7
Summa nämnder	-5 262,4	-4 618,1	-4 624,1	-4 877,1	-5 036,3	-5 227,7
Pensioner (utöver det som påförs nämnderna)	-105,4	-110,9	-111,2	-94,0	-95,7	-138,2
Statsbidrag (bostadsbidrag, maxtaxa, del av flykting mm)	47,7	46,8	46,2	70,7	41,6	39,5
Avvecklingskostnader	-4,6	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Återbetalning AFA			22,0			
Internränta anläggningstillgångar	101,7	113,0	100,0	112,1	123,5	132,5
Avskrivningar	255,8	254,6	214,1	224,3	238,2	244,1
Exploatering, realisationsvinster	69,6	17,0	17,0	10,0	31,0	463,5
Summa (övergripande)	364,9	315,6	283,1	318,1	333,6	736,4
Totalt	-4 897,5	-4 302,5	-4 341,0	-4 558,9	-4 702,8	-4 491,3
Förändring föregående år, mkr	-898,3	594,9	556,5	-218,0	-143,8	211,5
Förändring föregående år, %	22,5	-12,1	-11,4	5,1	3,2	-4,5

Investeringar

Kommunens investeringsnivå kommer fortsatt ligga på en hög nivå. Prognosen för 2016 är att nettoinvesteringarna kommer att uppgå till drygt en miljard kronor.

Miljöpartiet anser att satsningarna i kommunens cykelplan inte får skjutas på framtiden som Alliansen planerar. Vi skjuter i vår investeringsbudget till extra medel för en snabbare utbyggnadstakt av cykelbanenätet. Investeringar i cykelbanor är samhälls-ekonomiskt lönsamma och är ingenting som ska skjutas på framtiden.

Miljöpartiet vill också investera i solceller för elproduktion på kommunens egna byggnader. Detta är redan idag ekonomiskt lönsamt men görs inte då kommunens nuvarande ekonomiska kalkyler inte tar hänsyn till livscykelkostnader. Dessutom ligger investerings- respektive driftbudgetar i separata delar av ekonomisystemet vilket gör att denna typ av investeringar inte blir av, trots att de är direkt lönsamma. Miljöpartiet vill att lönsamma LCC-investeringar (LifeCycleCost) alltid ska genomföras i kommunen och att LCC-beräkningar alltid ska finnas med i beslutsunderlag.

Vi vill också införa en ny investeringsmodell där investeringar som är ekonomiskt lönsamma ur ett livscykelperspektiv separeras från övriga investeringar. Dessa investeringar innebär inga kostnader för kommunen, bara besparingar. Ingen tjänar på att lönsamma investeringar skjuts på framtiden p.g.a. ett ekonomiskt feltänk. Det är också viktigt att vi i beslutsunderlagen får en korrekt bedömning av investeringarnas ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser.

Särskilda beslut

Kommungemensamt och Kommunstyrelsen

- 1) Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag till 18:73 kronor.
- 2) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och investeringar för Kommunstyrelsens ansvarsområden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 3) Kommunfullmäktige fastställer att nuvarande hyresmodell för förskole- och grundskolelokaler endast skall gälla verksamhetsåret 2016. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förbereda, att inför budgeten 2017 bryta loss hyresersättningen från skolpengen och ersätta denna separat enligt den tidigare inlämnade motionen från Miljöpartiet "Ett steg mot en rättvisare skola".
- 4) Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att under 2016 bevaka att det i kommande exploateringsavtal och markanvisningar säkras lägenheter för sociala kontrakt och "första bostaden" för främst ungdomar, studenter och ny-anlända personer
- 5) Kommunfullmäktige bifaller förslagen i motionen "Tillfälliga flyktingbostäder – ett moraliskt ansvar för kommunen" av Sidney Holm (MP).
- 6) Kommunfullmäktige bifaller förslagen i motionen "Boende till överkomligt pris – ett måste för en socialt hållbar stad" av Sidney Holm (MP).
- 7) Kommunfullmäktige bifaller motionen "Busskort till ungdomar under sommarlovet" av Lisskulla Zayane (MP)
- 8) Kommunfullmäktige bifaller motionen "Stadsodling för integration och sociala möten" av Sidney Holm och Louise Ollivier (MP)
- 9) Kommunfullmäktige beslutar om att införa det statliga Miljöstyrningsrådets minimikrav som grundkrav vid all upphandling.
- 10) Kommunfullmäktige beslutar att investeringar som för kommunen är ekonomiskt lönsamma sett ur ett livscykelperspektiv alltid ska genomföras skyndsamt. Dessa investeringar ska för att underlätta beslutsfattandet i beslutsunderlag separeras från "olönsamma" investeringar.
- 11) Kommunfullmäktige beslutar att alla exploateringsredovisningar utöver en kostnadsbedömning även ska innehålla en bedömning av exploateringens inverkan på skatteunderlaget.
- 12) Kommunfullmäktige beslutar om att avsätta 1,5 mnkr för att anställa en Klimat- & miljödirektör för att samordna kommunens miljö-, och klimatarbete.
- 13) Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att köpa in el-cyklar för 200 tkr. Kommunens anställda ska kunna låna en el-cykel för att testa och se hur enkelt det kan vara att cykla till och från jobbet. Projektet är tänkt att leda till att fler väljer bort bilen.
- 14) Kommunfullmäktige beslutar om att det ska tas fram riktlinjer för att vid ny- och ombyggnation planera alla verksamhetslokaler utifrån större flexibilitet

inför verksamhetsförändringar. Både vad gäller storlek och användningsområde.

- 15) Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ska ge Välfärd skola i uppdrag att anordna ett försök med flexibelt skolschema för högstadie- och gymnasieelever för att undersöka hur elevers studieresultat och hälsa påverkas av senarelagda skoldagar.

Arbets- och företagsnämnden

- 16) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Arbets- och företagsnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 17) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr till en stödenhet för nystartade småföretag.
- 18) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 500 tkr för att lyfta nya innovativa idéer inom integration, social gemenskap och stötta nätverk som främjar uppstart av nya småföretag, sociala företag och föreningar.

Fritidsnämnden

- 19) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Fritidsnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 20) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden får i uppdrag att främja en lika och rättvis fördelning av kommunens resurser mellan flickors och pojkars fritidsaktiviteter.
- 21) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden tillförs 500 tkr för jämställdhets- och HBTQ-arbete.
- 22) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden tillförs 100 tkr till stöd för icke traditionella fritidsverksamheter.

Kulturnämnden

- 23) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Kulturnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 24) Kommunfullmäktige beslutar att 1 % av budgeten för ny-, om- och tillbyggnader ska avsättas för att förse offentliga utrymmen med konst eller konstnärlig gestaltning.
- 25) Kommunfullmäktige beslutar att ge Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att omfördela arbetsuppgifterna för tjänstemännen så att en person blir kultursamordnare.
- 26) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden får i uppdrag att främja en lika och rättvis fördelning av kommunens resurser mellan flickors och pojkars kulturaktiviteter.
- 27) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 350 tkr för att Nacka ska bli en fristadskommun och ge stöd till en förföljd författare.

- 28) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 50 tkr till fri entré för barn och unga på kommunens museer.
- 29) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 250 tkr i ett särskilt anslag för extra inköp av media.
- 30) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 250 tkr extra i bidrag till kulturhusen i Älta, Boo och Fisksätra.
- 31) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 1,5 mnkr till en kulturskolecheck för barn och unga.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- 32) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Miljö- och stadsbyggnadsnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 33) Kommunfullmäktige beslutar att sänka p-normen på Västra Sicklaön till 0,4 och införa flexibel p-norm i övriga delar av kommunen.
- 34) Kommunfullmäktige beslutar att det ska fokusera på människors rörelsebehov framför bilarnas vid all samhällsplanering i Nacka.
- 35) Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att breda cykelvägar prioriteras till gena lägen och att bilar får ta omvägen.
- 36) Kommunfullmäktige beslutar att kollektivtrafiken alltid ska vara med i ett tidigt stadium av planarbetet, så att den blir snabb, punktlig bekväm och den självklara normen för dagligt resande.
- 37) Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att det statliga Miljöstyrrådsrådets minimikrav tillgodoses i alla stadsbyggnadsprocesser.
- 38) Kommunfullmäktige beslutar att stadsbyggandet ska ske med en övergripande målsättning om ett helt fossilfritt Nacka år 2050. Detta ställer höga krav på byggnaders utformning, på infrastrukturens utformning och på kollektivtrafik.

Natur- och trafiknämnden

- 39) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Natur-, och trafiknämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 40) Kommunfullmäktige beslutar att ge nämnden i uppdrag att genomföra en utredning av LTA-teknik vs konventionell avloppsteknik för att mer noggrant räkna ut när vilken teknik ska användas.
- 41) Kommunfullmäktige beslutar att ge nämnden i uppdrag att ta fram en plan över hur V/A nätet kan upprustas inom ett rimligt tidsperspektiv.
- 42) Kommunfullmäktige beslutar att nämnden kontakter SL om att starta matarbusstrafik i Nacka som en dellösning för att minska biltrafiken inför ombyggnaden av Slussen och Skurubron.
- 43) Kommunfullmäktige beslutar om att tillföra nämnden 1 mnkr till förbättringsåtgärder av vattenkvaliteten i Järlasjön.
- 44) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra nämnden 250 tkr för framtagande av en naturvårdsplan.

- 45) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 200 tkr för att skapa flera marina naturreservat.
- 46) Kommunfullmäktige beslutar att NTN:s väsentliga område "Rationell avfallshantering" ändras till "Långsiktigt hållbar avfallshantering".

Socialnämnden

- 47) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Socialnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 48) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra 2 mnkr till förebyggande åtgärder och tidiga insatser för att ungdomar med missbruksproblem ska få den hjälp de behöver.
- 49) Kommunfullmäktige beslutar att tillföra Socialnämnden 2 mnkr för ökade lönekostnader.
- 50) Kommunfullmäktige beslutar att Socialnämnden tar fram en utbildningsplan för att höja personalens kompetens inom neuropsykiatriska funktionshinder.
- 51) Kommunfullmäktige beslutar att det införs nolltolerans mot vräkning av barnfamiljer.

Utbildningsnämnden

- 52) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Utbildningsnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 53) Kommunfullmäktige beslutar att under 2016 förbereda för att inför budgeten 2017 bryta loss hyresersättningen från skolpengen och ersätta denna separat enligt den tidigare inlämnade motionen "Ett steg mot en rättvisare skola".
- 54) Kommunfullmäktige beslutar om att instifta två olika stipendier till gymnasieskolan att utdelas av Utbildningsnämnden, sammanlagt 120 tkr.
- 55) Kommunfullmäktige beslutar att ge utbildningsenheten i uppdrag att anordna ett utvecklingsprojekt som ska främja skolors arbete med reellt elevinflytande där rektorer, lärare och elever från olika skolor får möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter.
- 56) Kommunfullmäktige beslutar om att mål och riktlinjer för pedagogiska måltider tas fram i Nacka samt att pedagogiska måltider införs i förskolan och skolan upp till årskurs sex.
- 57) Kommunfullmäktige beslutar att p.g.a. dåligt markutnyttjande ska inga fristående förskolebyggnader i kommunen byggas i endast ett plan.

Äldrenämnden

- 58) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för äldrenämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.
- 59) Kommunfullmäktige beslutar att ge äldrenämnden i uppdrag att organisera om hemtjänsten så att inte alla hemtjänsteföretag behöver verka och åka runt i hela kommunen.

Överförmyndarnämnden

60) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget för Överförmyndarnämnden för år 2016 enligt Miljöpartiets förslag.

Nämndernas mål och budget

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen bereder ärenden och verkställer beslut åt kommunfullmäktige och har ett särskilt ansvar att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har också ansvar som nämnd för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, exploateringsverksamheten, god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet.

Väsentliga områden

- ❖ Valfärdstjänster av god kvalitet
- ❖ Långsiktigt hållbar samhällsutveckling
- ❖ Långsiktigt hållbar ekonomi
- ❖ Attraktiv arbetsgivare

Fokus 2016-2018

Nacka har som övergripande mål att vara bäst på att vara kommun. Detta innebär att vi hela tiden måste sträva efter att bli ännu bättre på styrning & ledning, ännu bättre på att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och på att bevara och utveckla Nackas territorium.

Under året kommer kommunens nya webblösning implementeras och ett fokusområde kommer vara att utveckla de nya digitala möjligheterna i kommunens kommunikation. Den nya lösningen ska präglas av öppenhet och mångfald.

Attraktiv arbetsgivare

Att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och att kunna rekrytera erfarna och kompetenta medarbetare till alla kommunens verksamheter är stor utmaning framöver, då kommunens tillväxttakt tilltar. Inom många kompetensområden råder brist på arbetskraft och som arbetsgivare behöver vi vara ett attraktivt val både för nytexaminerade och personer med arbetslivserfarenhet. Vi vill att kommunen som en del i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda bättre utvecklingsmöjligheter och de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna.

Miljöpartiet vill att kommunen ska erbjuda alla sina anställda en förmånscykel liknande upplägget för "hemdator". Detta skulle bidra både till en förbättrad hälsa hos de anställda och till att kommunen blir en attraktivare arbetsgivare.

Vi vill också att kommunen köper in ett tiotal el-låncyklar i ett "cykellyft" där personalen kan pröva på hur enkelt det kan vara att cykla till och från jobbet varje dag.

Sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare har ökat under de senaste åren och en satsning på att få fler medarbetare att cykla till jobbet skulle kunna ingå i den större satsningen "Hälsolyftet" för att minska kortidssjukfrånvaron och öka andelen medarbetare med god hälsa.

Näringslivsstrategi

Kommunen har ett mål om 15 000 nya arbetsplatser i Nacka till 2030. Kommunen kan inte själv bygga arbetsplatser på samma sätt som fågelholkar och hoppas på att företag flyttar in. Vad vi kan göra, är att skapa så goda förutsättningar som möjligt för företagande. Den tiden är förbi när man kunde locka hit stora industriföretag som Atlas Copco eller Alfa Laval men det är inte heller önskvärt med den typen av företag här i Nacka. Idag skapas de flesta jobben i små och medelstora företag i nya branscher och det är de vi ska locka hit. Vi måste också ta tillvara på den kreativitet och kompetens som redan finns i kommunen. Här ser vi det som en extra viktig del av kommunens näringslivsstrategi att skapa flexibla fysiska miljöer för nystartade företag, och att kommunen aktivt erbjuder ett forum för rådgivning, mentorskap och finansieringsinsatser.

Åtagande om t-bana ställer höga krav på exploateringsverksamheten

Eftersom Alliansregeringen vältrade över kostnader för tunnelbaneutbyggnaden på kommunen, beslutade fullmäktige att tunnelbanebidraget på 850 miljoner kronor helt ska finansieras via ett extra exploateringsbidrag på nybebyggelse på Västra Sicklaön. Mycket av byggandet kommer ske på kommunägd mark vilket innebär en kraftig värdeökning av kommunens markinnehav. Det är viktigt att detta värde förvaltas på bästa sätt över tid och att man inte som tidigare via för låga skatteintäkter urholkar värdet på kommunens, och nästa generation Nackabors tillgångar. Vinster från eventuella markförsäljningar ska oavkortat gå till nya investeringar och får inte som tidigare täcka upp hål i en underfinansierad budget.

Det finns ett beslut om att exploateringsverksamheten på några års sikt ska leverera ett ekonomiskt överskott, vilket ställer krav på nya arbetssätt och andra prioriteringar än förut. Målet är att verksamheten ska lämna överskott från och med 2018. Eftersom kalkylmodellen endast tar hänsyn till monetära faktorer är det viktigt också att ta fram en beräkningsmodell för sociala och ekologiska värden. Om det bara är kortsiktiga ekonomiska värden som får styra, riskerar det att bli en för hög och långsiktigt ohållbar exploateringsgrad.

Fastighetsprocessen

Vi ska nu bygga stad och har chansen att skapa något helt nytt. Det är då viktigt att ta ett större socialt ansvar i stadsbyggnadsprocessen och inte fortsätta bygga ett

segregerat Nacka. Miljöpartiet vill att när vi nu förtätar, bygger bostäder för alla överallt. Rent ekonomiskt kostar social och ekologisk hållbarhet pengar, men ett inkluderande samhälle där alla får plats är mer hållbart på lång sikt, även ekonomiskt.

Verksamheterna inom fastighetsområdet ska fortsätta att prova nya sätt och utveckla former för samverkan med externa aktörer för att tillgodose behovet av mark, bostäder och lokaler för välfärdsverksamhet. Arbetet är idag extra viktigt med tanke på det ökade bostadssociala åtagandet. Vid ny- och ombyggnation måste också alla verksamhetslokaler planeras utifrån större flexibilitet inför verksamhetsförändringar. Både vad gäller storlek och användningsområde.

Miljöpartiet ser gärna en mer utvecklad samverkan med externa aktörer även på bostadssidan. Gärna ett samägt lokalt bostadsbolag som kan förvalta de kommunanställdas pensionspengar samtidigt som de gör nytta i kommunen.

Alliansen vill att verksamheter inom fastighetsprocessen ska fortsätta jobba i linje med den fastighetsstrategi som togs fram 2014. Den gällande strategin har dock enligt Miljöpartiet en hel del brister.

”Vid ny-, till- och ombyggnation ska kommunen tillse att kommunens projekt håller en hög miljö- och energiprestanda. Beslutsunderlag för projekt ska innehålla en livscykelkostnadsanalys.”

Det är här svårt att veta vem kommunen är. Många gånger är det så att kostnaden för en investering tas av en enhet, emedan nyttan tillfaller en annan. Detta leder alltför ofta till att investeringar som är lönsamma för kommunen som helhet inte blir av.

Ett typexempel på detta är arbetet med att avveckla värmeanläggningar med fossilt bränsle. Olja som uppvärmning borde ha fasats ut redan under förra seklet, inte bara av miljöskäl utan även av rent ekonomiska skäl. Miljöpartiet har ofta påpekat detta och nu antligen ska arbetet med utfasningen intensifieras under 2016.

Ett stort problem i kommunen är de obalanser som internhyressystemet skapar inom förskola och skola. Miljöpartiet anser att lokalhyran inte ska ingå i skolpengen utan ska ersättas i ett system vid sidan om denna. Det är viktigt att alla skolor genom skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten och att pengar som tilldelas för socioekonomiska skillnader inte går till lokalhyra. Vi vill förbereda för att inför budgeten 2017 bryta loss hyresersättningen från skolpengen och ersätta denna separat enligt den tidigare inlämnade motionen ”Ett steg mot en rättvisare skola”.

Kommunens egen produktion av skola, omsorg, kultur m.m.

Välfärd skola ska under de kommande åren fokusera på följande fem områden; grundlägga ett miljömedvetet beteende, befästa och höja pedagogiska resultat, det pedagogiska ledarskapet i alla led, vara en attraktiv arbetsgivare och bibehålla en ekonomi i balans.

De kommunala förskolorna och skolorna ska vara stimulerande arbetsplatser som genom satsningar på sina medarbetare, ska utveckla dessa till de främsta pedagogerna i Stockholmsregionen. Nöjda medarbetare är en förutsättning för barn och elevers maximala utveckling.

Välfärd samhällsservice kommer de närmaste åren främst prioritera tre väsentliga områden; kvalitet, kommunikation och resurser. Eftersom uppräknings av ersättningar alltför ofta är lägre än förväntade ökning av priser och löner, ställer det stora krav på effektiviseringar även de kommande åren. Här är det viktigt att ha koll på kvalitet i förhållande till givna resurser samt fortsätta belysa resurser i förhållande till kvalitet och säkerhet. Effektiviseringsarbetet har redan pågått under ett antal år och det är viktigt att följa upp effekterna av alla effektiviseringar så att det inte går så långt att verksamheterna blir lidande.

Resursfördelning Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet KS	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärendet (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen:	-47 104	-47 670	-47 670	-1 983		-143	-49 796	-2 126	4,5%
Kommunfullmäktige	-4 510	-5 329	-5 329	-28		-143	-5 500	-171	3,2%
- varav revision	-1 305	-1 997	-1 997	-10		-143	-2 150	-153	7,7%
Kommunstyrelsen	-42 594	-42 341	-42 341	-1 955			-44 296	-1 955	4,6%
- varav tunnelbana	-850 000	-11 000	0	-1 800			-12 800	-1 800	16,4%
Stadsledningskontoret inklusive stödenheter	-73 101	-85 601	-85 601	3 391	-14 000	-10 450	-92 660	-7 059	8,2%
Brandförsvaret	-36 513	-36 587	-36 515	-840			-37 427	-840	2,3%
Oförutsett		-10 100	-10 100				-10 100	0	0,0%
Myndighets- och huvudmannaeenheter	2 720	0	2 000				0	0	0,0%
Enheten för fastighetsutveckling	4 531	8 000	8 000	-3 000 *)			5 000	-3 000	-37,5%
Lokalenheten	4 499	32 000	32 000	-9 000 *)			23 000	-9 000	-28,1%
Produktionsverksamheter:	2 878	0	-2 000	9 200			9 200	9 200	0,0%
Välfärd samhällsservice	-3 285	0	-2 000	0			0	0	0,0%
Välfärd skola	6 163	0	0	9 200			9 200	9 200	0,0%
Kommunstyrelsen	-142 090	-139 958	-139 886	-2 232	-14 000	-10 593	-152 783	-12 825	9,2%

*) 3 miljoner kronor flytt mellan enheterna

Ramärendet

I ramärendet tilldelades kommunstyrelsen 142,2 mnkr för 2016, d.v.s. 2,2 mnkr mer än budget 2015. I ramärendet fick kommunstyrelsen 1,8 mnkr för indexuppräknings tunnelbanan, 3,4 mnkr återlämnades netto från stadsledningskontoret, 0,8 mnkr till brandförsvaret och 12 mnkr till lokalenheten. Välfärd skola ska under 2016 lämna ett överskott på 9,2 mnkr.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer till största delen i Alliansens förslag till resursfördelning för Kommunstyrelsen men med ytterligare utökad ram:

- ❖ Utökad ram 1,5 mnkr till att anställa en Miljö- & klimatdirektör för att samordna kommunens miljö-, och klimatarbete.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att bevaka att det i kommande exploateringsavtal och markanvisningar säkras lägenheter för sociala kontrakt och "första bostaden", främst

för ungdomar, studenter och nyanlända flyktingar. I syfte att klara kommande investeringar utan att låneskulden rusar till en ohållbar nivå, får kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag på möjliga fastighetsförsäljningar under året. Kommunstyrelsen får också i uppdrag att ta fram en samlad markinventering och utarbeta en strategi för hur marken långsiktigt bör användas. Det är viktigt att värdet av markinnehavet förvaltas på bästa sätt över tid och att man inte som tidigare via för låga skatteintäkter urholkar värdet på kommunens, och nästa generation Nackabors gemensamma egendom. Vinster från markförsäljningar måste oavkortat gå till nya investeringar och får inte som tidigare täcka upp hål i en underfinansierad budget.

Under 2016 görs en särskild satsning på ”giftfri förskola”, vilket redovisas under Utbildningsnämnden. Som komplement till detta får kommunstyrelsen/lokalenheten i uppdrag att inventera ytskikt och inomhusmiljön på förskolorna ur samma perspektiv och ta fram en åtgärdsplan utifrån detta.

Regeringen har aviserat att det kommer ett statsbidrag i en nationell satsning på höjda lärarlöner. Medlen tillförs de olika skolhuvudmännen, vilket innebär att Välfärd skola kan få del av dem. Det är ännu oklart hur villkoren för att få del av medlen ser ut, men Nacka uppskattas få 15 mnkr i den Rödgröna regeringens satsning.

Investeringar kommunstyrelsen Fastighetsprocessen

För investeringsprojekt inom fastighetsprocessen beviljas kommunstyrelsen tillkommande medel på totalt 246,5 mnkr, varav 190,5 mnkr avser sju nya projekt och 56 mnkr två tidigare beslutade projekt.

Tillkommande medel för investeringsprojekt inom fastighetsprocessen (tkr)

Miljöpartiets skillnader gentemot Alliansen är grönmarkerade

Enheten för fastighetsutveckling och lokalenhet	Investeringsprognos								Årlig driftpåverkan		
	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projekt ram	2015	2016	2017	2018	Kapital tjänst kostnad	Drifts kostnad	Planerat ianspråkta gande	
Boo Gårds skola utbyggnad	0	-5 000	-5 000	0	-5 000	0	0	-861	0	jul-20	
Komponentutbyte 2015	-32 500	-6 000	-38 500	-6 000	0	0	0	-2 250	0	dec-15	
Komponentutbyte 2016	0	-50 000	-50 000	0	-50 000	0	0	-2 160	0	dec-16	
Myrsjö bollhall nybyggnation	0	-38 000	-38 000	0	-1 000	-37 000	0	-2 052	0	aug-17	
Avveckling oljeeldade värmeanlägg	0	-35 000	-35 000	-100	-34 900	0	0	-2 131	2 131	dec-17	
Sigfridsborgs skola utbyggnad	0	-15 000	-15 000	0	-15 000	0	0	-1 358	0	maj-20	
Behov av bostäder	-35 000	-50 000	-85 000	0	-40 500	-7 841	-1 659	-5 500	-915	aug-18	
Förstudier planläggning mark	0	-2 500	-2 500	-200	-2 300	0	0	0	-300	jan-17	
Solceller på skol- & idrottsbyggnader	0	-45 000	-45 000	0	-15 000	-15 000	-15 000	-3 675	3 675	aug-16	
Summa	-67 500	-246 500	-314 000	-6 300	-163 700	-59 841	-16 659	-19 987	4 591		

Nedan följer en beskrivning av investeringarna inom fastighetsområdet.

Boo Gård skola inklusive sporthall vid Boovallen - Beloppet på 5 mnkr avser projektering och ny detaljplan för nybyggnationsinvestering av Boo gård skola samt nybyggnation av sporthall vid Boovallen. Nybyggnad, etappvis rivning av skola och rivning paviljonger innebär en investering på 341,6 miljoner kronor samt 39,4 miljoner kronor för en sporthall. Enheten för fastighetsutveckling planerar att söka resterande investeringsmedel till 2016. Boo gårds skola blir enligt detta förslag en tre- till fyrparallellskola med en utbyggnadskapacitet med 350-400 elevplatser till totalt 950

elevplatser. I sporthallen planeras för könsneutrala dusch- och omklädningsrum och på taket kommer det att produceras solcells-el.

Komponentutbyte - Investeringsmedel beviljas med ytterligare 6 miljoner kronor kopplat till huvudprojekt, komponentutbyte 2014-2015 varpå total investeringsram uppgår till 38,5 miljoner kronor. De underhållsåtgärder som planeras är bland annat fasad, fönster och dörrar, golv, belysning, tak samt i mindre utsträckning ett antal komponenter till.

För 2016 beviljas 50 miljoner kronor för komponentinvestering för att möta de nya kraven på kommunal redovisning avseende anläggningstillgångar, där kostnader ska aktiveras som tillgång istället för att tas som direkt kostnad. Projektet består av planerade underhållsåtgärder om 41 miljoner kronor samt akut felavhjälpande åtgärder om 9 miljoner kronor.

Myrsjöskolans sporthall - Investeringsmedel beviljas om 38 miljoner kronor för nybyggnationsinvestering av sporthall på Myrsjöskolan samt startbesked för nybyggnation av sporthall på Myrsjöskolan. Skolan har ett stort behov av mer timmar för idrottsundervisning och också av bättre arbetsmiljö i form av nya könsneutrala dusch- och omklädningsrum, ljusare lokaler med bättre ventilation. På taket kommer det att produceras solcells-el. Sporthallen kommer att nyttjas av skolan vardagar och också vara bokningsbar för idrottsföreningar och kommuninvånare. En ny sporthall i Myrsjö skulle ge den lokala ungdomsidrotten ett efterfrågat tillskott på träningstider.

Avveckling av olja i kommunens byggnader -Resterande oljevermeanläggningar i kommunens fastighetsbestånd ska äntligen avvecklas. Genom en investering om 35 mnkr kan oljeeldade värmeanläggningar bytas ut till mer energisnåla fossiloberoende anläggningar. Olja som uppvärmning borde ha fasats ur långt tidigare, inte bara av miljöskäl utan även av rent ekonomiska skäl. Miljöpartiet har länge drivit detta men det är först nu det finns en politisk majoritet bakom förslaget.

Projektering av utbyggnad Sigfridsborgs skola inklusive sporthall Förslaget innebär nybyggnad, etappvis rivning av skola och rivning paviljonger, vilket innebär en investering på 275 mnkr samt 43 mnkr för en sporthall. I sporthallen planeras för könsneutrala dusch- och omklädningsrum och på taket kommer det att produceras solcells-el. Enheten för fastighetsutveckling avser att inför tertial 1 år 2016 begära resterande investeringsmedel avseende nybyggnationen. Förslaget innebär en kapacitetsökning med ca 120 elevplatser till totalt cirka 650 elevplatser, från förskoleklass till årskurs 6.

Byggnaden har ett stort eftersatt underhåll och det skulle krävas enorma investeringar inom de närmaste åren för att uppfylla gällande arbetsmiljökrav. Framöver måste det byggas med högre kvalitet och det måste också avsättas medel till bättre löpande underhåll för att bevara värdet på kommunens fastighetsinvesteringar. Dålig kvalitet och bristfälligt underhåll kan kortsiktigt få en budget att gå ihop men är långsiktigt ohållbart, både ekonomiskt, ekologiskt och socialt.

Bostäder för sociala ändamål - Investeringsmedel om ytterligare 50 miljoner kronor beviljas i ett huvudprojekt för investeringar som tillgodoser av socialnämndens och

äldrenämndens finansierade verksamheter såsom ny, till- och ombyggnationer. Ny projektram blir således 85 miljoner kronor.

Miljöpartiet vill också att det ställs krav på socialt hänsynstagande vid kommande markanvisningar. I strävan att skapa ett Nacka för alla, vill vi att det via krav i markanvisnings- och exploateringsprocessen säkerställs att det byggs 1500 hyreslägenheter med låg hyra när Nacka bygger stad.

Förstudier av planläggning av kommunalt ägda fastigheter - Under perioden 2016-2018 beviljas 2,5 mnkr i investeringsmedel för att finansiera förstudier av planläggning av kommunalt ägda fastigheter. I Nacka kommuns markinnehav finns fastigheter som idag inte är planlagda eller där en planändring krävs för att förädla och utveckla fastigheten och därigenom få till stånd ett mer effektivt utnyttjande. Bl.a. behövs planändringar som tillåter att befintliga förskolor när/om behov uppstår, snabbt kan byggas om till två plan.

Exploateringsverksamheten

Tillkommande medel för investeringsprojekt inom exploateringsverksamheten (tkr)

Exploatering - KS	Investeringsprognos							
	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut	Ny projektra netto m	2015	2016	2017	2018	
Investeringsprojekt								
Överdäckning och bussterminal	0	-17 000	-17 000	0	-17 000	0	0	0

För investeringsprojekt inom exploateringsverksamheten beviljas kommunstyrelsen 17 mnkr till förstudier gällande överdäckning av väg 222 och för en ny bussterminal. Projektet ska studera alternativa lösningar avseende bussterminalens lokalisering kombinerat med lösningar för lokalisering av överdäckningen.

Möjlighet till snabbbladdning av elbussar vid den planerade bussterminalen är nödvändig om det ska gå att använda elbussar i kommunen i framtiden, en möjlighet som inte finns idag. Efter beslutet om att bygga en ny bussterminal i Katarinaberget som kanske inte tillåter dagens gasbussar på grund av brandsäkerhetsskäl är detta extra viktigt och måste finnas med i studien. Detta görs i nära samarbete med Nacka Stad projektet, SL och tunnelbaneprojektet.

Välfärd skola och Välfärd samhällsservice

Tillkommande medel för investeringsprojekt inom produktionsverksamheterna (tkr)

Produktionsverksamheter - KS	Investeringsprognos								Årlig driftpåverkan		
	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut	Ny projektra netto m	2015	2016	2017	2018	Kapital kostnad	tjänst kostnad	Planerat ianspråkande	
Investeringsprojekt											
Välfärd skola, inventarier	0	-35 000	-35 000	0	0	0	-35 000	-6 475	0	dec-18	
Välfärd samhällsservice, inventarier	0	-1 500	-1 500	0	0	0	-1 500	-285	0	dec-18	
El-lånecyklar till personalen	0	-200	-200	0	-200	0	0	-38	7	apr-16	

Kommunstyrelsen beviljas tillkommande medel med 35 miljoner kronor för år 2018 avseende inventarier för Välfärd skola, som förbättrar arbetsmiljö både inne i klassrummen och ute på skolgårdarna. Behovet av nya digitala hjälpmedel och nya datorer

finns med i beräkningen. Den årliga kapitaltjänstkostnaden beräknas bli drygt 6 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen beviljas 1,5 miljoner kronor för inventarier för Vålfärd samhälls-service år 2018 för att användas vid anskaffning bland annat av tekniska hjälpmedel som till exempel liftar, larm och trygghetssystem. Den årliga kapitaltjänstkostnaden beräknas bli 0,3 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen beviljas också 200 tkr för inköp av el-cyklar. Dessa är tänkta att lånas ut till kommunens anställda så de själva får prova på hur enkelt det kan vara att cykla istället för att köra bil.

Arbets- och företagsnämnden

Ansvar och uppgifter

Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för mottagandet av människor på flykt. För dessa verksamheter ansvarar nämnden för mål, finansiering, och uppföljning.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Öka möjligheten/utveckla fler jobbtillfällen för unga vuxna, utlandsfödda, personer med funktionsnedsättning och för målgruppen från 55 år.
- ❖ Ansvara för åtaganden gentemot ungdomar under 20 år som hoppar av gymnasiet.
- ❖ Förbättra resultaten för SFI.
- ❖ Stimulera en mångfald av insatser.
- ❖ Utveckla samspelet mellan myndigheter.

Fokus 2016-2018

När nämndstrukturen gjordes om och ansvar delades upp på olika nämnder kom ansvaret för människor på flykt och nyanlända personer att ligga under AFN. En översyn över hur det gått vid denna uppdelning skulle vara viktigt inte minst för att säkerställa att ingen individ hamnar mellan stolarna.

Kreativt samspel med andra aktörer

Nämndens ansvar och ambition är att målinriktat arbeta för att möjliggöra långsiktigt hållbara jobb. Kommunen ska verka för ökad kunskap för ett mer inkluderande samhälle, i kommunen och bland externa aktörer. Ett prioriteringsområde är att utveckla samverkan och mötesplatser för dialog med fastighetsägare, arbetsgivare och civilsamhälle i syfte att öka och stimulera innovation som ger fler jobb, en tillgängligare bostadsmarknad för nyanlända personer och människor i en socialt pressad situation.

Nämndens ansvar framåt kring stadsutveckling:

- ❖ Vid upphandling av leverantörer för projekterings- och byggprojekt, säkerställa att sociala krav ställs, som innebär ett ansvar för leverantören att anställa en viss andel arbetslösa Nackabor.
- ❖ I samverkan med jobb- och utbildningsexperter driva matchning mellan arbetsmarknadens behov av kompetens och arbetskraft och utbildningsinsatser.
- ❖ Kommunen ska se till att det blir enkelt för företagen att via jobb- och utbildningsexperterna hitta just de personer och den kompetens de eftersöker.

Att effektivt etablera och integrera nyanlända personer i Nacka

Kraven på kommunerna att lyckas med etablering och integration av nyanlända personer är stora. Nacka vill vara en framgångskommun som i samverkan med näringsliv, organisationer, föreningsliv och boende skapar en lyckosam integration i samhället. En nyckel är samhällsorientering och att snabbt lära sig det svenska språket.

AFN har en stor utmaning framför sig vad gäller mottagandet av människor på flykt. Situationen i världen förändras ständigt och kommunen måste vara beredd på att ta emot vår andel och det är betydligt fler än idag. Utmaningen står i att hitta boenden, både på kort och lång sikt samt erbjuda skola och omsorg.

I Nacka ska alla nyanlända personer få en snabb vägledning till SFI, samhällsorientering, kultur- och fritidsaktiviteter och karriärmöjligheter, men både vad gäller SFI och samhällsorientering ser vi idag brister. Bland annat saknas kommunala aktörer på området, något som inskränker individens valmöjligheter.

Första bostaden

Behov från fler nyanlända personer ställer krav som behöver tillgodoses i samarbete med fastighetsbolag, byggtreprenörer, näringsliv, ideell sektor och civilsamhälle. Kommunen har stora möjligheter att i den expansiva byggfas som nu pågår bereda plats för tillfälliga boenden för att möta den akuta brist på boenden som finns. Insatser som stärker språk, kompetens och anställningsbarhet, samt integrering genom jobb, bostad och deltagande i fritidslivets olika utbud, är en viktig fråga där kommunen måste ta en ledarroll. Att medborgare engagerar sig ger vinster för alla. Volontär i Nacka är en verksamhet som idag gör ett mycket bra arbete och en stor potential finns att vidare integrera Volontär i Nacka i mottagandet av nyanlända personer och med extra resurser utveckla verksamheten och samordningen inom kommunen.

Öppen, enkel och nyskapande

Nacka kommun har ”kundval” som innebär att medborgaren själv väljer den leverantör av insatser som hen behöver för att komma i egen försörjning. Valfrihet är dock möjlighet att välja både på kommunala och privata utförare och här ser vi i Nacka hur denna bit ofta saknas.

Med ett nära samarbete med aktörer på arbetsmarknaden kan efterfrågan på kompetens matchas bättre med insatserna Nacka kommun finansierar. För att tillgodose krav på relevant kompetens och dynamiskt företagsklimat behöver aktörerna tillsammans driva innovation och entreprenörskap. Samtidigt måste kommunen svara för en enkel, snabb och medborgarvänlig myndighetsutövning.

Resursfördelning Arbets- och företagsnämnden (tkr)

	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertia 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag	Budget 2016	tkr	%
Grundläggande vuxenutbildning check	-4 458	-4 300	-4 600	-303	-500	-500	-5 103	-803	18,7%
Gymnasial vuxenutbildning,check	-25 015	-29 000	-33 000	-3 825	700	700	-32 125	-3 125	10,8%
Svenska för invandrare, check	-8 362	-10 500	-9 600	-568	500	500	-10 568	-68	0,6%
Arbetsmarknadsinsatser, check	-14 878	-14 500	-14 500	-1 754	0	0	-16 254	-1 754	12,1%
Arbetsmarknad, övrigt	-22 567	-24 245	-19 991	-267	0	-800	-25 312	-1 067	4,4%
Ekonomiskt bistånd	0	-48 550	-47 700	-3 560	0	500	-51 610	-3 060	6,3%
Ökade kostnader Volontär Nacka				0	0	-500	-500	-500	
Starthjälp nystartade små företag				0	0	-500	-500	-500	
Stöd till integration och nätverkande för små företag				0	0	-500	-500	-500	
Myndighet och huvudmannauppgifter	-18 240	-36 669	-36 669	-183	0	0	-36 852	-183	0,5%
Nämnd	-753	-750	-750	-4	0	0	-754	-4	0,5%
Summa	-94 273	-168 514	-166 810	-10 464	700	-1 100	-180 078	-11 564	6,9%

Ramärendet

Kommunstyrelsens förslag till ramar innehöll en ökning av nämndens ram med 10,5 miljoner kronor till 179 miljoner kronor år 2016, jämfört med 2015 års budgetram. Ökningen baserades på sammantagna effekter av volymförändringar inom nämndens område. Nämnden fick också ett tillskott på 3,6 miljoner kronor för ekonomiskt bistånd, som nämnden övertog ansvaret för 2015.

Nämndyttrande

Arbets- och företagsnämnden föreslår en minskning av nämndens ram med 700 tusen kronor, jämfört med ramärendet. Förslagen ökning avser följande:

- ❖ 500 tusen kronor ökade kostnader grundläggande vuxenutbildning till följd av förändrat antal kursaktiviteter
- ❖ 500 tusen kronor minskade kostnader verksamheten svenska för invandrare till följd av förändrat antal kursaktiviteter
- ❖ 700 tusen kronor för ökade intäkter gymnasial vuxenutbildning till följd av antagande om att Nacka kommun får sin proportionella andel av ökade statsbidrag för yrkesutbildningar.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 500 tkr Volontär i Nacka
- ❖ Ökad ram 500 tkr stöd till innovativa projekt inom integration
- ❖ Ökad ram 500 tkr företagsstöd

Volontär i Nacka är en verksamhet som idag gör ett mycket bra arbete och en stor potential finns att vidare integrera Volontär i Nacka i mottagandet av nyanlända personer och med extra resurser utveckla verksamheten och samordningen inom kommunen.

För att lyfta nya innovativa idéer inom integration, social gemenskap och stötta nätverk som främjar uppstart av nya småföretag, sociala företag och föreningar vill vi avsätta 500 tkr.

Miljöpartiet vill starta en särskild enhet med uppgift att mot låg ersättning hjälpa mindre nystartade företag att komma igång med sin verksamhet. Många som funderar på att ta steget till att starta eget blir avskräckta av de byråkratiska hinder som står i vägen. Om det fanns hjälp med bland annat uppbördsdeklarationer och enklare bokföring är vi övertygade om att det skulle skapas fler småföretag lokalt här i Nacka. Småföretag i Sverige skapar tio gånger fler jobb än stora företag. På sikt är det tänkt att verksamheten ska vara självfinansierande men för att komma igång vill vi under 2016 tillföra 500 tkr.

Miljöpartiets Framåtblick

Ett generösare mottagande av människor på flykt i Nacka

Vi tror på öppenhet och mångfald och vill att vår kommun ska ta ökat ansvar och vara en förebild när det gäller mottagandet av människor på flykt. Om fler tar ansvar kan fler människor i nöd få en fristad. Idag är Nacka en av de kommuner i landet som tar emot minst antal människor på flykt och uppfyller bara Länsstyrelsens minimikrav. Vi vill vara bättre än så och ta emot vår andel.

Kommunen måste erbjuda lämpligt boende till människor på flykt och gruppboende för de allt fler ensamkommande barnen, för att på så sätt kunna ta ansvar för kommunens del av det nationella ansvaret. Människor på flykt är speciellt utsatta på bostadsmarknaden, eftersom de till en början saknar kontakter med andra personer som kan bistå dem i detta sökande. Vi vill även verka för att fler familjer i kommunen ska kunna tänka sig att öppna sina hem för ensamkommande barn.

Idag sker mottagandet av ensamkommande barn på flykt i kommunen endast via privata alternativ med långa upphandlingar. Miljöpartiet vill att mottagandet även sker i

kommunal regi och att kommunen startar egen verksamhet för att kunna driva boenden. På så vis skulle kommunen kunna arbeta långsiktigt för ökad trygghet och kunskap inom kommunens egen verksamhet.

Miljöpartiet vill även att kommunen i högre grad stöttar verksamheter som driver transitboenden och privata initiativ på området. Det måste finnas möjlighet att snabbt stötta konkreta verksamheter, exempelvis volontärverksamheten i det som var Nobelbergets transitboende. Det är oerhört viktigt att bidrag snabbt kan beviljas till olika föreningar och dylikt såväl ekonomiskt som materiellt genom inköp av material och tillhandahållande av lokaler för verksamheten i likhet med vad som skett i grannkommunen Stockholm och dess stöd till Stockholms Stadsmissions transitboende. Ett akut läge kräver akuta och snabba insatser och här behöver kommunen ta en betydligt mer aktiv roll.

Miljöpartiet vill att kommunen är mer flexibel och snabb i sitt arbetssätt för att bevilja bidrag till de föreningar som arbetar med att minska utanförskapet.

Vi vill också se att samordnaren för Volontär i Nacka får en högre budget, särskilt mot bakgrund av att kommunen i så stor utsträckning förlitar sig till privata initiativ.

Gör det lättare för unga och nyanlända personer att komma in på arbetsmarknaden

Att ha ett jobb, gör att man är delaktig, känner sig behövd och får en mindre pressad ekonomi. Ekonomisk och social trygghet är i högsta grad en folkhälsofråga. Med trygghet och trivsel ökar kreativitet och människor vågar mer. Det krävs trygga system för att människor ska våga satsa, starta företag eller byta jobb. Men också trygga system för att arbetsgivare ska våga anställa.

Unga och nyanlända personer som inte studerar eller arbetar är en utmaning och här krävs det krafttag och innovativa lösningar. Ett samarbetsavtal har upprättats mellan arbetsförmedlingen Nacka/Värmdö och kommunen med syfte att samordna insatser och förenkla vägen till egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande. Detta är ett bra initiativ som Miljöpartiet stöder men vill vidareutveckla.

Vi vill att kommunen verka för att resurser från arbetsförmedlingen förs över till lokala arbetsförmedlingar och andra initiativ som drivs av kommunen i samarbete med Arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet.

Mångfald inom vuxenutbildningen och SFI

Miljöpartiet vill se att även kommunalt ägda aktörer verkar inom vuxenutbildningen både vad gäller SFI och samhällsorientering men också vad gäller de övriga kurser som finns inom Komvux. Idag finns det inte någon kommunalt ägd verksamhet inom dessa områden vilket faktiskt gör att både mångfald och valmöjligheter inskränks. Eftersom kommunen är en stor arbetsgivare på området utbildning så skulle det om kommunala alternativ fanns inom dessa områden även kunna användas för att snabbt ställa om resurser och kompetens för att möta nya behov som uppstår.

Miljöpartiet ser också ett stort behov av utökad kontroll av komvuxlärares kompetens, särskilt mot bakgrund av att det finns så många privata aktörer som gör att det blir svårt att överblicka och kontrollera att undervisningen håller en god nivå. Miljöpartiet ser hellre att det finns färre aktörer som verkar inom Komvux men att dessa håller hög kvalitet så att verksamheten inte blir del av en marknad där aktörer ”säljer” betyg till högstbjudande.

Konsumera kultur istället för varor

Kulturen har en ekonomisk betydelse i samhället. Kulturella och kreativa näringar berikar samhällsekonomin i form av varor, tjänster och jobb. I ett framtida hållbart samhälle kan vi inte längre konsumera varor som idag utan vi måste ställa om och exempelvis ha en ökad kulturkonsumtion. Nacka kommun behöver satsa på att skapa goda förutsättningar så att kulturella och kreativa näringar kan utvecklas inom kommunen. På så sätt kan kommunens medborgare ställa om och konsumera kultur istället för varor. Detta är någonting som hela tiden måste finnas med i Arbets- och företagsnämndens arbete.

Kommunen måste bli mer aktiv inom benchmarking

Små företag och entreprenörer betonas alltmer som centrala för att skapa sysselsättning och tillväxt. Små företag skapar många nya arbetstillfällen och det är ofta i mindre företag som entreprenörer tar fram nya innovationer. Att skapa fler jobb är viktigt för att motverka utanförskap och bidra till en bra integration i samhället. Globaliseringsrådet pekar i flera av sina rapporter på att Sverige har en låg andel nyföretagande om man jämför internationellt.

Praktiskt taget alla kommuner har en politik för att stimulera nyföretagande, entreprenörskap och integration, men somliga lyckas bättre än andra. Vilka internationella exempel kan Nacka kan lära av? Miljöpartiet vill att Nacka kommun startar upp ett benchmarkingprojekt i syfte att bli bättre på att skapa förutsättningar inom områdena nyföretagande, entreprenörskap och integration.

Fritidsnämnden

Ansvar och uppgifter

Fritidsnämnden ansvarar för kommunens fritidsanläggningar, lokal fritidsverksamhet samt för kommunens kontantstöd till föreningar som bedriver verksamheter för barn och ungdom och för personer med funktionsvariationer.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Brett fritidsutbud där alla hittar någon aktivitet eller mötesplats där man känner sig välkommen, trygg och säker
- ❖ Attraktiva, välskötta och efterfrågade anläggningar och verksamheter som har en hög kvalitet
- ❖ Samarbete och inflytande för god livsmiljö
- ❖ Tillgång till fritid och rekreation när Nacka skapar stad

Fokus 2016-2018

Fritid och idrott ska ses som en drivkraft till en hållbar utveckling, förbättrad folkhälsa och möjlighet till fysiskt och psykiskt välbefinnande. Medborgaren ska därigenom ha möjligheten att ägna sig åt den fysiska aktivitet och/eller hobby som hen har intresse av. Fritidsaktivitet kan vara fysisk aktivitet såväl som kreativ aktivitet och är något som alla åldrar har behov av.

När nya framtida anläggningar planeras måste strävan efter närhet och tillgänglighet vara vägledande. Detta gäller både ur ett perspektiv där bilen inte behövs för att nå anläggningarna men även på så vis att snittet antal invånare/anläggning förblir det samma när Nacka blir stad och invånarna ökar. För att stödja en utveckling av ett idrotts- och fritidsutbud med en stor valfrihet har ett förslag till en kommunövergripande fritidsstrategi tagits fram. Fritidsstrategin pekar ut fyra inriktningar inom fritidsområdet: attraktivitet, tillgänglighet, delaktighet och hållbarhet.

Delaktighet och mångfald för ett attraktivt Nacka

Fritidsnämndens prioriterade målgrupper är alla barn och unga i Nacka. Antalet nyanlända personer beräknas att öka under 2015. Kommunen ska verka för ett mer inkluderande fritidsutbud präglat av mångfald där alla – oavsett kön och sexuell läggning – är delaktiga. Det är viktigt att ha ett inkluderande fritidsutbud även för de barn och ungdomar som inte har intresse av klassiska idrottsaktiviteter, här bör kommunen ta fram en strategi för att inkludera fler barn och unga oavsett vilka fritidsintressen de har. En plan för att stärka integrationen inom föreningslivet kommer att tas fram under 2016. Möjligheten till könsneutrala omklädningsrum för personer med könsöverskridande identitet bör utredas om ett led i ett öppet och modernt samhälle.

Öka valfriheten och stödet för barn och unga utanför det traditionella föreningslivet

Det svenska civilsamhället bygger mycket på ett rikt och aktivt föreningsliv. Samtidigt når det traditionella föreningslivet och de kommunala subventionerna en allt mindre andel ungdomar i åldern 13-18 år. Ungdomar uttrycker också en önskan om större frihet och flexibilitet i sina fritidsaktiviteter. Barn och ungas valfrihet, att inte organisera sig i det traditionella föreningslivet men likväl ha tillgång till kommunalt finansierad fritid ska ses över med syfte att möta målgruppens behov i större utsträckning.

Fler spontanidrottsplatser för barn i Nacka

Bristen på bokningsbar idrottsyta för kommunens föreningar är återkommande i kapacitetsutredningar och undersökningar. Genom ett pilotprojekt har kultur- och fritidsenheten tagit fram ett förslag med park- och naturenheten som förslår att spontanidrottsplatser vid Saltsjö-Duvnäs görs boknings- och uthyrningsbara för föreningslivet. Under år 2016 kommer arbetet att följas upp och möjligheten att omvandla flera spontanidrottsplatser i kommunen till bokningsbara för föreningslivet. Även möjligheten att utöva flera typer av sporter på en idrottsplats är viktig och multisportperspektivet bör därmed finnas med i planeringen av idrottsplatser.

Samutnyttjande av lokaler

En utmaning med en ökad befolkning är att hitta resurseffektiva lösningar för underhåll och vidareutveckling av befintlig infrastruktur och att tillgodose ökade krav på möjligheter för nya och fler fritidsaktiviteter. Möjligheten att kultur- och fritidsverksamheter kan dela lokaler behöver undersökas särskilt mot bakgrund av att fritiden består av såväl fysisk som kreativ aktivitet. Även möjligheten att samarbeta kring drift och bokning för att effektivisera utnyttjandet av anläggningar bör ses över. Målet är ökad resurseffektivitet och tillgänglighet för medborgarna.

Speciellt fritidsbidrag - ett incitament för framtidens föreningsliv

Barn och ungdomar har inte samma fritidsintressen och hobbies idag som tidigare i historien då de stora idrottsföreningarna skapades. För att bättre få en förståelse för vilken typ av efterfrågan som finns när det gäller fritidsintressen hos barn och ungdomar bör ett speciellt fritidsbidrag införas som kan sökas av barn och ungdomar som då också får hjälp att starta egna föreningar. På detta sätt stöttas småskaliga föreningar där eldsjälar kan få utveckla deras verksamheter samtidigt som kommunen får en bättre uppfattning om hur efterfrågan på fritidsutbud faktiskt ser ut.

Resursfördelning

Resursfördelning Fritidsnämnden, netto (tkr)

Verksamhet FN	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Föreningsstöd	-9 110	-9 370	-9 420	-47	-1 150	0	-9 417	-47	0,5%
Särskilt föreningsbidrag nya aktiviteter					0	-100	-100	-100	
Extra satsning HBTQ- och jämställdhetsarbete					0	-500	-500	-500	
Fritidsanläggningar	-79 396	-76 499	-76 549	2 798	140	1 264	-72 437	4 062	-5,3%
Öppen fritid och lovverksamhet	-26 393	-26 800	-26 800	-134	-250	-150	-27 084	-284	1,1%
Nämnd och nämndstöd	-1 046	-1 150	-1 050	-6	0		-1 156	-6	0,5%
Myndighet och huvudmänna	-3 900	-5 200	-5 200	-26	0		-5 226	-26	0,5%
Idrottsanläggning, drift	-18 654	-26 020	-26 020	-1 386			-27 406	-1 386	5,3%
Summa	-138 499	-145 039	-145 039	1 199	-1 260	514	-143 326	1 713	-1,2%

Ramärendet

Kommunstyrelsens beslut innehöll en total minskning med 1,2 miljoner kronor för år 2016, jämfört med årets budget. Beslutet specificeras enligt följande:

- ❖ 6,7 miljoner minskade kostnader överföring av ansvaret för drift av lekplatser till Natur- och trafiknämnden.
- ❖ 3,5 miljoner kronor ökade hyreskostnader till följd av investeringar i nya och befintliga anläggningar.
- ❖ 1,2 miljoner kronor ökade driftkostnader tillkommande anläggningar.
- ❖ 0,7 miljoner kronor kompensation för ökat personalkostnadspåslag till följd av ökad arbetsgivaravgift.

Nämndyttrande

Fritidsnämnden föreslår en ökning av nämndens ram med 1,26 miljoner kronor, jämfört med ramärendet. Ökning innehåller följande specificering:

- ❖ 900 tusen kronor i ökade kostnader för ett särskilt föreningsbidrag för ridsport.
- ❖ 250 tusen kronor i ökade kostnader för ökat bidrag till föreningars skötsel av skidspår.
- ❖ 1,6 miljoner kronor i minskade kapitaltjänstkostnader till följd av överföring av lekplatser till Natur- och trafiknämnden.
- ❖ 250 tusen kronor i ökade kostnader av tillkommande kolloplatser.
- ❖ 1,46 miljoner kronor i ökade hyreskostnader för befintliga fritidsanläggningar

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer i stort med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 500 tkr för jämställdhets- och HBTQ-arbete.
- ❖ Ökad ram 100 tkr till icke traditionella fritidssatsningar.

Miljöpartiet vill se ett uppgraderat jämställdhets- och HBTQ-arbete vad gäller fritiden och de aktiviteter som erbjuds. Alla ska vara och känna sig välkomna att delta i kommunens fritidsverksamheter. Att driva verksamhet öppen för alla kan kräva att strukturer analyseras och aspekter ses på med andra glasögon. Att ha workshops, kurser och annat arbete där jämställdhets- och HBTQ-frågor belyses kan vara en del som kan vidareutvecklas.

Vi vill vidare på försök undersöka hur intresset och engagemanget för andra typer av fritidsaktiviteter utanför det traditionella föreningslivet ser ut. Fritid är inte bara fysisk aktivitet utan även kreativitet och sammanhållning med andra. Vi föreslår därför ett fritidsbidrag riktat till organiserade icke traditionella fritidssatsningar. På detta sätt kan små nya föreningar få möjlighet att utvecklas. Allting är inte och bör inte heller förbli som det alltid varit. Med ett öppet och nyfiket sinne kan kommunens fritidsutbud få ett spännande tillskott.

Investeringar

Tabell över tillkommande investeringsmedel för Fritidsnämnden (tkr)

Fritidsnämnden	Investeringsprognos								Årlig driftpåverkan		
	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projekt ram	2015	2016	2017	2018	Kapital tjänst kostnad	Drifts kostnad	Planerat ianspråkande	
Investeringsprojekt											
Inventarier	0	-7 500	-7 500	0	-2 500	-2 500	-2 500	-750	0	dec-16	

Reinvesteringar och nyinvestering inom befintliga idrottsanläggningar

Fritidsnämnden beviljas totalt nya medel med 7,5 miljoner kronor för kommande tre åren för inventarier exempelvis för inskaffande av innebandysarger inom befintliga idrottsanläggningar. Dessa nya medel genererar kapitaltjänstkostnad om 0,8 miljoner kronor årligen.

Miljöpartiets Framåtblick

Nacka behöver en öppnare fritid

Alla människor i alla åldrar har rätt till en varierande, lustfylld och meningsfull fritid. Eget skapande och deltagande i kultur och idrott är viktigt. Nacka behöver fler kostnadsfria och ickekommersiella mötesplatser. Verksamheter som fritidsgårdar, idrottslokaler, replokaler, kaféer, kulturaktiviteter och andra träffpunkter ska vara formade utifrån människors egna villkor.

Unga människor i Nacka är med sin kreativitet och nytänkande en stor och positiv kraft i vårt samhälle. En kreativ fritid som stärker självkänslan och delaktigheten i samhället motverkar utanförskap och ohälsa. I enlighet med Barnkonventionen ska barn och unga i Nacka ha ett verkligt medbestämmande i frågor som rör deras vardag och kommunens framtida utveckling.

Rusta upp Nackas fritidsanläggningar

Idag finns ett stort behov av att rusta upp kommunens fritidsanläggningar och ytor så att de bli mer energieffektiva. Därför vill Miljöpartiet inventera kommunens idrottsanläggningars status för att kunna sätta igång ett omfattande upprustningsarbete.

En växande kommun med ett växande behov av fritid

Nacka kommun växer och är redan i dagsläget i behov av att bygga nya anläggningar och ytor för att matcha efterfrågan av dagens befolkningens mängd och deras behov. Vi vill göra en grundlig undersökning för att se till att tillgång och efterfrågan på fritidsverksamheter matchar så att det exempelvis inte byggs ännu en hockeyrink av gammal vana, om det egentligen kanske är en curlingbana som kommunens invånare efterfrågar.

Idrottsföreningarna i kommunen har med den verksamhet de bedriver idag redan behov av fler konstgräsplaner och idrottshallar. I takt med att Nacka växer de kommande 20 åren kommer behoven bli ännu större och vi behöver planera för framtidens fritidsarenor redan idag.

Att inrätta spontana ytor för lek och idrott är ett billigt sätt att öka folkhälsan och skapa attraktiva mötesplatser. Vi vill ge Nackaborna möjligheter att träna fotboll inomhus vintertid och även ha fler näridrottsplatser för spontanidrott som är tillgängliga för kommuninvånarna som inte deltar i föreningsidrotten.

En tillgänglig och lokal fritid

Miljöpartiet vill främja närhet till fritidsaktiviteter för att minska biltransporter till och från fritidsanläggningar som leder till onödiga klimatutsläpp. Kommunens olika bostadsområden ska ha fritidsanläggningar på nära gång- eller cykelavstånd som barn och unga kan ta sig till på egen hand. Det är extra viktigt att inte minska ner lokala idrottsytor när marken helt plötsligt ökar i värde när vi bygger stad.

Vi vill att varje kommundel ska ha lokala fritidsanläggningar såsom sportplaner som går att värma upp under vinterhalvåret och fritidsgårdar som arbetar aktivt och i samarbete med de närmaste skolorna för att förbättra skolresultatet hos barn och ungdomar och som har öppet även under sommarmånaderna. Vi vill även erbjuda alla barn simskolor utomhus vid kommunens badsjöar under sommarens badsäsong.

Alla invånare i Nacka kommun ska kunna utöva spontana aktiviteter utan att begränsas av ekonomiska resurser eller tillgång till lokaler. Därför ska det finnas upplysta idrottsarenor, utomhusgym och parker för kommunens invånare att tillgå gratis oavsett tid på dygnet och året. Dessa ska dessutom vara lätta att nå med cykel- eller kollektivtrafik.

Ibland kan möjligheten att kunna delta i olika aktiviteter begränsas av plånboken då utrustning ofta är dyr. Vad gäller barn så måste ju denna även ständigt uppdateras då de växer fort. Miljöpartiet föreslår därmed att möjligheten till idrottsbibliotek där utrustning kan lånas utreds. Att kunna låna utrustning går i linje med den hållbara

cirkulära ekonomin och kan dessutom vara ett ypperligt tillfälle att kunna prova på olika aktiviteter.

En hållbar och energieffektiv fritid

Under några år har energiförbrukningen i kommunens fritidsanläggningar minskat men inte till den nivå Miljöpartiet önskar och det krävs åtgärder för att komma till rätta med orsakerna. För att kunna nå klimatmålen som Riksdagen har fastställt måste trenden brytas och energiförbrukningen minskas oavsett volymökning. En minskad energiförbrukning innebär också minskade driftskostnader. Merkostnaden för att bygga energieffektiva idrottshallar är marginell och sparas in redan efter ett par år. Tyvärr görs inte detta då det saknas en strategi och det finns även bristande kunskap och erfarenhet om hur miljökrav ställs. Stora besparingar kan göras både ekonomiskt och miljömässigt genom att som Miljöpartiet föreslår anställa en Miljömål- och mångfaldsdirektör med det övergripande ansvaret för kommunens hållbarhetsarbete.

Vi vill redan nu förbereda så att alla konstgräsplaner i kommunen har värmeslingor, likt Nacka IP, och kan kopplas till en klimatsmart värmekälla, exempelvis solvärme.

En jämställd och HBTQ-vänlig fritid

Vad flickor och pojkar väljer att ägna sig åt för fritidsaktiviteter skiljer sig fortfarande åt och är betingat av traditionella könsroller vi lär oss som barn. Miljöpartiet är ett feministiskt parti som anser att jämställdhet mellan könen är en grundförutsättning för ett hållbart och demokratiskt samhälle och vi ifrågasätter starkt de könsroller som barn och unga tvingas in i.

Miljöpartiet vill främja en lika och rättvis fördelning i ekonomiska resurser mellan flickor och pojkars fritidsaktiviteter. Miljöpartiet anser det ändå vara fel att öronmärka pengar till fritidsaktiviteter utifrån en föreställning om könens olika preferenser. Vi vill aktivt arbeta för att barn väljer fritidssysselsättning utifrån intresse och inte utifrån normerande förväntningar.

För unga HBTQ-personer är behovet av mötesplatser stort, platser där de kan vara sig själva och möta andra i samma situation. Vi vill att alla kommunens fritidsgårdar och föreningar som arbetar med ungdomar ska utbildas i HBTQ-frågor.

Vi vill att kommunen anlitar en jämställdhetskonsult som tar fram en strategi för hur vi kan uppmuntra föreningar att sträva mot en jämn könsfördelning i sitt medlemstal samt arbetar HBTQ-vänligt i sina verksamheter. Vidare bör man utreda vilken typ av aktiviteter som erbjuds i kommunens olika områden då även socioekonomisk och kulturell bakgrund styr våra fritidsvanor. Det finns även ett behov av tillgång till könsneutrala omklädningsrum utöver de traditionella omklädningsrum som finns idag.

Kollo för alla Nackas barn och unga

Vi vill att kommunen ser över kolloverksamheten och undersöker hur man skulle kunna erbjuda alla Nackas barn och unga att åka på kollo under sommarlovet. Kollo

ska vara öppet för alla kommunens barn och en plats på kollo med den samvaro och roliga aktiviteter det innebär ska därför inte styras av storleken på familjens plånbok.

Vi vill även att kommunen ser över platser att bedriva lokal kollektivitet i Nacka istället för att som idag skicka våra barn till Barnens Ö.

En gemensam fritid

För att Nacka ska kunna uppnå en tillgänglig, hållbar och jämställd fritid krävs tydlighet kring kommunens satsningar. Det krävs mod att gå före och förändra det man kan och ödmjukhet att ta till hjälp – utifrån och inifrån, från experter och invånare – med det man inte kan.

Idag är den kommunala politikens överhängande mål att på ideologisk grund göra sig av med den gemensamma driften, och i längden också ägandet, av alla verksamhetslokaler. Detta är direkt skadligt för politikens möjligheter att förbättra situationen i frågor gällande fritidens tillgänglighet, hållbarhet och jämställdhet.

Miljöpartiet ser inget fel i att låta duktiga, ansvarsfulla entreprenörer driva den kommunala verksamheten om fördelar med detta kan påvisas. Vi anser det dock inte mer än rimligt att kräva att syftet med att driva verksamheten ska vara att ständigt öka kvalitén genom att förbättra tillgängligheten, hållbarheten och jämställdheten – oavsett om det är kommunen själv eller en privat aktör.

Kulturnämnden

Ansvar och uppgifter

Kulturnämnden ansvarar för finansiering, målformulering, uppföljning och utveckling av kulturverksamhet för barn och ungdom, musikskoleverksamhet, biblioteksverksamhet och kommunalt finansierade kulturlokaler.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Läslust, kunskap och demokrati
- ❖ Nära och nyskapande
- ❖ Samverkan, mångfald och ökad valfrihet
- ❖ Hög kvalitet och kostnadseffektivitet

Fokus 2016-2018

I Kulturnämndens uppdrag borde ingå att erbjuda kulturverksamhet för alla åldrar och inte enbart för barn och ungdomar. Även vuxna har behov och glädje av kultur och Kulturnämnden bör därmed arbeta för att alla ska ha tillgång till kultur.

Delaktighet och mångfald för ett attraktivt Nacka

Mångfald och delaktighet är två viktiga begrepp för att kommunen ska vara fortsatt attraktiv. När Nacka blir stad ska mångfalden finnas med som en byggsten och tack

vare att kommunen tar emot människor på flykt, att inflyttningen ökar och att det byggs nya bostäder och arbetsplatser så skapas goda förutsättningar för mångfalden. Mångfald är viktigt för ett heterogent samhälle och den sociala sammanhållningen och kulturutbudet måste spegla de intressen som finns och kultur kunna erbjudas alla åldrar. En plan för att stärka mångfalden inom kulturverksamheten kommer att tas fram under 2016.

Levande kulturarv

I utvecklingen av Nacka ska olika perspektiv på kulturarv, kulturmiljöer och kultur- och industrihistoria lyftas fram och tas hänsyn till. Nackas kulturarv skapas, tillgängliggörs och lyfts fram i gränsöverskridande samspel mellan olika generationer Nackabor. Kunskapen om Nackas materiella och immateriella kulturarv och kulturmiljöer bidrar till ökad förståelse för gårdagens Nacka, formar vår identitet i dagens Nacka och hjälper oss att formulera framtidens Nacka. Barn, unga och vuxna i Nacka ska ha bästa förutsättningar att få kunskap om kulturarvet och att vara med och skapa det framtida kulturarvet.

Bygg för framtida kulturverksamhet

Kommunen kommer att göra en fördjupad analys med förbättringsförslag av kulturlokaler i kommunen med avseende på standard, volym och tillgänglighet. Möjligheten att kultur- och fritidsverksamheter kan dela lokaler i "kulturhus" behöver undersökas, såväl som samarbetet vad gäller drift och bokning för att utnyttja resurserna effektivt och vara tillgängliga för medborgarna. Ett projekt för att utreda möjligheten och intresset av ett regionalt och nationellt, professionellt scenkonstkluster i Nacka, kommer att initieras.

Inflytande och nyskapande

Crowdfunding, gräsrotsfinansiering, är ett sätt att finansiera och utveckla idéer och projekt där aktörer vänder sig till ett stort antal medborgare och finansiärer, ofta genom internetbaserade system. Nacka kommun ska vara en innovativ kommun med stort medborgarinflytande, men att låta kapitalet finansiera kulturen är inte helt problemfritt. Miljöpartiet ser hellre att kommunen utvecklar crowdsourcing, som bygger på medborgardialog, som verktyg för att få fram nyskapande kulturprojekt och samla, organisera och sprida kulturidéer i Nacka.

Resursfördelning

Kulturnämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet KN	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Musik & Kulturskola	-28 495	-28 300	-28 300	-931	-1 573	-1 823	-31 054	-2 754	9,7%
Gratis inträde muséer						-50	-50	-50	
Fristadsförfattare						-350	-350	-350	
Mediesatsning bibliotek						-250	-250	-250	
Bibliotek & kulturhus	-41 267	-42 750	-42 750	-214	-568	-539	-43 503	-753	1,8%
Övrig kulturverksamhet	-49 067	-50 100	-50 100	-386	3 324	3 975	-46 511	3 589	-7,2%
Myndighet & huvudman	-7 733	-8 009	-8 009	-40	0	0	-8 049	-40	0,5%
Nämnd och nämndstöd	-621	-750	-750	-4	0	0	-754	-4	0,5%
Summa	-127 183	-129 909	-129 909	-1 575	1 183	963	-130 521	-612	0,5%

Ramärendet

Kommunstyrelsens beslut innehöll en total ökning med 1,57 miljoner kronor för år 2016, jämfört med årets budget. Beslutet specificeras enligt följande:

- ❖ 785 tusen kronor i ökade kostnader för ökat antal barn och ungdomar inom verksamheten musikskola.
- ❖ 135 tusen kronor i ökade kostnader för ökat antal barn och ungdomar inom verksamheten kulturpeng.
- ❖ 654 tusen kronor i ökade kostnader kompensation för ökat personalkostnads-påslag till följd av ökad arbetsgivaravgift.

Nämndyttrande

Kulturnämnden föreslår en minskning av nämndens ram med 1,18 miljoner kronor, jämfört med ramärendet. Föreslagen minskning innehåller följande specificering:

- ❖ 1,5 miljoner kronor i ökade kostnader nytt ”kundval” inom kultur. Kostnaden avser halvårseffekt då implementeringen beräknas till halvårsskiftet.
- ❖ 130 tusen kronor i ökade kostnader införande av ny webbportal inom biblioteksverksamheten.
- ❖ 150 tusen kronor i ökade kostnader för utredning ökade öppettider på biblioteken.
- ❖ 117 tusen kronor i ökade kostnader ökat antal barn och unga inom verksamheterna musikskola, kulturpeng och innovativ kultur.
- ❖ 420 tusen kronor i ökade hyreskostnader för kulturhus, bibliotek och museum. Hyresökning 2,5 procent.
- ❖ 800 tusen kronor ökade hyreskostnader muséet Hamn.
- ❖ 4,3 miljoner kronor minskade hyreskostnader Diesilverkstan.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver det:

- ❖ Ökad ram 250 tkr mediesatsning bibliotek
- ❖ Ökad ram 250 tkr kulturhusen
- ❖ Ökad ram 50 tkr gratis entré museer barn och ungdomar
- ❖ Ökad ram 350 tkr fristadsförfattare
- ❖ Ökad ram 1500 tkr kulturskola

Miljöpartiet tillför i vår budget inga pengar för ökade hyreskostnader för museet HAMN, ny webbportal eller utredning av nattöppna bibliotek. Vi tillför dock en hel del annat.

Biblioteken tillförs 250 tkr extra för en ökad mediesatsning. De olika biblioteken i kommunen har olika behov och förutsättningar. I områden där biblioteksbesökarna pratar flera språk kan exempelvis tidningar på andra språk efterfrågas. Dessa tidningar kan även erbjudas på nätet.

Kulturhusen tillförs 250 tkr för att utveckla sitt arbete och se över hur de kan bli hus där både kultur- och fritidsaktiviteter samlas.

Nämnden tillförs även 50 tkr till gratis entré på kommunens museer för barn och unga. Att barn och unga har gratis inträde är en självklarhet och ska ingå i museernas uppdrag att erbjuda. För att nå barn och unga kan särskilda riktade satsningar behöva göras och dessutom är det ytterst viktigt att museerna är öppna när dessa målgrupper har möjlighet att gå dit, exempelvis på skollov.

Miljöpartiet tillför också 350 tkr för att kunna ta emot en fristadsförfattare och erbjuda hen fristad och arbetsro och främja det fria ordet i demokratins tjänst.

Slutligen tillför Miljöpartiet 1,5 mnkr till en kulturskolecheck för barn och unga.

Miljöpartiets Framåtblick

Kulturens kraft och möjligheter

Miljöpartiet de gröna tror på kulturens kraft att förändra ett samhälle i grunden. Tillammans med lokalt engagemang och kommunala intressen vidgar vi deltagandet i kulturlivet och bygger en kulturinfrastruktur för *alla* invånare i Nacka. I framtidens hållbara samhälle kan vi inte längre konsumera varor som vi gör idag utan vi måste ställa om och exempelvis ha en ökad kulturkonsumtion. Kultur är en drivande kraft för ett själsligt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Ett levande och oberoende kulturliv är viktigt för välfärden och demokratin. Kulturen skänker upplevelser, får oss att tänka och ger lust att skapa. Därför vill vi satsa på kultur för *alla* människor som bor i Nacka!

Konstnärliga uttryck är en spegling av samhället och hjälper oss att förstå vår samtid och historia. För att ny konstnärlig mark ska brytas måste det finnas konstnärlig frihet. Konsten kan därför inte helt lämnas till marknadens villkor. Kulturpolitiken måste skapa förutsättningar för konstnärligt oberoende. Därför anser vi att kulturen ska stå fri från både partipolitik och kommersiella intressen.

I vardagen är offentliga platser som bibliotek en mötesplats för alla – med böcker, ord, berättelser och kultur. Betydelsen som ett bibliotek har för platsen, individen och samhället är närmast ovärderlig.

Vi vill ha mer kultur i skolan. Miljöpartiet vill stärka samspelet mellan lärare och kulturlivet och ge konstnärer och kulturarbetare mer utrymme i barn och ungas vardag. Alla barn och ungdomar ska oavsett familjens inkomst och bostadsort ha möjlighet till eget skapande och ha chans att fylla sin fritid med kultur.

Miljöpartiet vill att Nacka planeras utifrån kulturen och att våra offentliga miljöer smyckas av mer konst. Vi vill även öka konsumtionen av kultur istället för varor och därför satsa på mer kreativa och kulturella näringar i kommunen.

Diskriminering av människor på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck står i strid med den grundläggande principen om alla människors lika värde och rättigheter. För att skapa ett öppet och inkluderande Nacka, fritt från diskriminering behöver normer kunna ifrågasättas, mångfalden synliggöras och fördomar bemötas öppet. Det är ett arbete som behöver bedrivas inom alla delar av samhället. Kultursektorn är en viktig arena för diskussion, påverkan och förändring.

Bygg ett mänskligt och hållbart Nacka

Kulturen ska finnas där människor är. Det innebär att vi ska ha nära till kulturverksamheter, oavsett var vi bor. Men det innebär också att vår närmiljö ska förse med konst. Miljöpartiet vill att en procent vid ny-, om- och tillbyggnader ska gå till att förse offentliga utrymmen med konst eller konstnärlig gestaltning.

Platsspecifik offentlig konst kan spela en viktig roll i stadsutveckling och för att lyfta försummade områden. Miljöpartiet vill ha mer konst i lokalsamhället, därför vill vi lyfta fram lokala konstnärer och ge medborgarna stort inflytande över vilken typ av konst som väljs för just deras område. Det är viktigt att en mångfald av uttryck och röster eftersträvas.

Miljöpartiet vill ta ett helhetsgrepp om livsmiljön när Nacka bygger stad. Samtidigt som staden förtätas behöver det skapas fler mötesplatser för kulturella aktiviteter och upplevelser. Det är viktigt att kommunen gör insatser för att öka möjligheten för Nackas invånare att påverka hur dessa områden utvecklas. En viktig utgångspunkt är att sträva efter ett brett deltagande hos olika grupper och att nå ut även till dem som i dag saknar resurser för att delta i eller saknar erfarenhet av organisationslivet. Kulturen utgör en viktig demokratisk mötesplats där olika samhällsåskådningar bryts mot varandra och där förutsättningar för tillit och respekt skapas. Möjligheten att påverka stadens förtätning främjar demokratisk inkludering. Möjligheten till en meningsfull fritidssysselsättning och tilltalande och intressanta boendemiljöer är avgörande inte

bara för den enskildes välmående utan också för känslan av egenmakt och engagemang.

Det behövs en kultursamordnare i Nacka

Miljöpartiet anser att en tjänst som kultursamordnare skulle göra stor skillnad för våra barn och ungdomar, men också för de vuxna. En kultursamordnare skulle kunna vara länken mellan skolan och de statliga medlen som finns inom ramen för skapande skola. Vi vill ge Kultur- respektive Arbets- och företagsnämnden i uppdrag att omfördela arbetsuppgifterna för tjänstemännen så att en medarbetare blir kultursamordnare. Kultursamordnaren kan även vägleda kulturarbetare i den snåriga kulturstöds-djungeln och på så sätt skapa mer kultur till barn, ungdomar och vuxna.

Mer kultur i skolan

Skolan är en viktig kulturbärare och alla elever ska ha rätt att kunna utöva olika sorters kultur och konstarter inom ramen för skolans undervisning. Intresse för kulturupplevelser och eget skapande grundläggs oftast i skolan. Det är i skolan som vi först tillåts upptäcka helt nya världar som vi tidigare inte visste fanns. Kommunen bör stödja skolan så att fler kulturaktiviteter når eleverna.

Miljöpartiet vill ha mer kultur i förskolan, grund- och gymnasieskolan. Vi vill stärka samspelet mellan lärare och kulturlivet samt ge kulturarbetare som musiker, skådespelare, bildkonstnärer, poeter och andra mer utrymme i barnens vardag.

Kultur är viktigt för alla åldrar

Miljöpartiet vill öka stödet till vuxenkultur genom att låta icke-kommersiell vuxenkultur få samma låga hyrestariff som barn- och ungdomsinriktade kulturverksamhet i kommunens kulturhus.

Kultur- och musikskola med låga trösklar

För de barn som vill ska det finnas kultur- och musikskolor i kommunens alla delar. Målet är att varje barn som vill ska kunna gå på kultur- och musikskolan och få plats på just det instrument eller område som de själva vill lära sig. Vägen för att nå dit går genom låga avgifter och fler lärare. Barn och unga ska vara delaktiga i utformandet av kursutbudet i kulturskolan.

Nacka kommun behöver utöka sin musikskoleverksamhet till att bli en kulturskola. Kulturpengen behöver "centraliseras" igen och Nacka kommuns blivande kultursamordnare ska samordna, möjliggöra och tillgängliggöra kultur för barn och ungdomar. Alla barn och ungdomar ska, oavsett familjens inkomst och bostadsort, ha möjlighet till eget skapande och ha chans att spela instrument, sjunga, dansa, filma, slöjda, måla, skriva eller spela teater på sin fritid. Miljöpartiet ser det som ett sätt att investera inför framtiden då barn som deltar i kulturverksamhet främjas till ett innovativt och kreativt tänkande vilket kommer att krävas för att ställa om samhället till ett grönt sådant. Det är även viktigt att hålla taxorna nere så att tröskeln för deltagandet minimeras.

Bibliotek utan kommersiella mål

Biblioteken ska vara fritt tillgängliga och inte drivas av kommersiella mål. Vi vill riva upp beslutet att låta entreprenörer driva vår kommuns folkbibliotek. Tills detta händer vill vi bevaka utvecklingen av hur driften sköts på vår tre folkbibliotek som drivs av entreprenörer och bidra till en fortsatt bra biblioteksverksamhet genom att öka ramen för medieinköp till biblioteken.

Gör museet HAMN till en inkluderande kulturarvsaktör

Kulturarv omfattar både materiella och immateriella lämningar liksom historiska och nutida föreställningar om dessa. Kulturarv är aldrig något fast utan skapas och används för olika syften. Både gemenskap och konflikter kan uppstå när föremål, platser eller händelser lyfts fram som ett viktigt kulturarv. Den som kan göra anspråk på historien, kan göra anspråk på framtiden. Arbetet med att bevara vårt kulturarv ska utgå från jämställdhet, normkritiska perspektiv och mångfald.

Miljöpartiet anser att kulturarv ska skapa gemenskap och öppenhet i vårt gemensamma samhällsbygge, därför är det viktigt att kulturarvet är inkluderande, d.v.s. att alla i Nacka känner att de är en del av kulturarvet. Det är ett viktigt arbete att tillgängliggöra kulturarvet för medborgarna och museet HAMN är där kommunens viktigaste aktör. Museet HAMN ska lyfta fram och vara en sammanhållande kraft i kommunens kulturarvsarbete. Museet ska få ett utökad uppdrag att arbeta med kommunens kulturarv, både det materiella och det immateriella, utifrån jämställdhet, normkritiskt perspektiv och mångfald. Vi vill att museet ska ha ett aktivt arbete gentemot alla Nackas skolor för att kommunens elever ska kunna ta del av museets utställningar och andra verksamheter. Hembygdsgårdarna i Nacka är också betydelsefulla för det långsiktiga kulturarvsarbetet, särskilt då med det lokala närområdets historia i fokus. I museet HAMNs utökade uppdrag ingår också att samverka med Nackas hembygdsgårdar.

Miljöpartiet vill att kommunens museum HAMN ska drivas av kommunen istället för att låta en entreprenör sköta verksamheten. Vi vill riva upp beslutet att lägga ut museets drift på en entreprenör. Tills detta händer vill vi bevaka utvecklingen av hur museet sköts.

Fri entré för alla barn och unga till kommunens museum

Bibliotek, museer och arkiv är viktiga för det livslånga lärandet. Fri entré för barn och unga till Nacka hembygdsmuseum, Olle Nymans ateljé och Museet HAMN är därmed en självklarhet. Dessutom vill vi att museernas skolprogram eller liknande som riktas mot Nacka kommuns förskole- och grundskoleelever ska subventioneras av kommunen och helst vara avgiftsfria för skolorna.

Värna om kommunens kulturhus på lång sikt

För att kommunens kulturliv ska fortsätta vara fritt och oberoende behöver vi satsa extra på kulturen och våra unika kulturhus som finns utspridda i tre områden i kommunen. Idag präglas kulturhusens verksamheter av kortsiktiga projektinsatser som vi

vill komma bort från genom att ge kulturhusen besked om ekonomiska ramar med längre framförhållning t.ex. genom att införa budget på 3-4 år för kommunens kulturhus. Det ger en långsiktighet och minskar detaljstyrning från politikerna.

Politikernas uppgift är att forma kulturpolitiken och inte bedöma kulturens kvalitet. Det är kommunens tjänstemän och sakkunniga inom olika kulturområden uppgift att säkerställa och kontrollera att kulturutövare som finansieras av våra skattemedel har lämplig utbildning och kompetens för sitt uppdrag. Vi vill ändra avtalen och höja ersättningen så att det ingår ett uppdrag åt kulturhusen att både hålla kulturhuset öppet samt att bedriva en relevant och kvalitativ kulturverksamhet. Det är ett sätt som vi tror stödjer och driver starka och angelägna kulturhus som vi vill ha i kommunen. Tillsammans med lokala engagemang och kommunala intressen vidgar vi deltagandet i kulturlivet och bygger en kulturinfrastruktur för alla invånare i Nacka.

Miljöpartiet vill göra en omfördelning av medlen som är avsatta så att våra kulturhus i Älta, Boo och Fisksätra får ett mera varaktigt bidrag till sin verksamhet exempelvis via ett uppdragsavtal istället för dagens infrastrukturavtal och föreningsbidrag.

Feministisk och jämställd kultur

Miljöpartiet står för en feministisk kulturpolitik. Det innebär att förutsättningar ska ges för att alla ska få möjlighet att utveckla sin skapande förmåga och vara aktiva deltagare i kulturlivet. Kvinnors och mäns berättelser och erfarenheter ska likvärdigt belysas, gestaltas och representeras inom kulturens alla områden. Det är därför viktigt att integrera ett jämställdhetsperspektiv i kommunens alla kulturverksamheter.

Fritids- och kulturnämnden får i uppdrag att bedriva ett utvecklingsarbete för jämställdhetsintegrering i syfte att kulturverksamheterna inom kommunen ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Alla människor, oavsett ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning, livsåskådning, social, etnisk och kulturell bakgrund eller funktionsnedsättning, ska ha rätt att på likvärdiga villkor kunna delta i vårt kulturliv. Fördomar, stereotypa normer och socioekonomiska skillnader står i dag i allt för stor utsträckning i vägen för detta mål. Därför anser Miljöpartiet att insatser ska prioriteras för att alla människor ska beredas fullt tillträde till vårt gemensamma kulturliv. Stereotypa normer och föreställningar ska inte få utgöra hinder för individens möjligheter att utöva sina kulturella rättigheter. Därför ska kommunens kulturpolitik präglas av normkritisk analys.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att främja en lika och rättvis fördelning av kommunens resurser mellan flickors och pojkars kulturaktiviteter. Vidare ska direktören arbeta aktivt för att barn ska välja aktivitet utifrån intresse och inte utifrån normerande förväntningar.

HBTQ-certifiera folkbiblioteken

Miljöpartiet vill att folkbiblioteken ska vara HBTQ-certifierade. Certifikatet ska garantera att biblioteken arbetar strategiskt för en god arbetsmiljö och ett respektfullt bemötande utifrån ett HBTQ-perspektiv. Personal ska utbildas, informationsmaterial

och styrdokument ska gås igenom och revideras. För att bli certifierade måste ett antal kriterier uppfyllas; kunskapsnivå hos anställda, aktivt arbete för att skapa en öppen och inkluderande arbetsplats, respektfullt bemötande samt ett kontinuerligt arbete för att upprätthålla standarden och planlagd kvalitetsgenomgång.

Fristadsförfattare

Miljöpartiet de gröna vill att Nacka kommun ska bli fristadskommun. En fristadsförfattare är en person som bjudits in av en svensk kommun på grund av att hen förföljs i sitt hemland. I Sverige får författaren en fristad under två år för att kunna leva och fortsätta sitt skrivande arbete i trygghet. Nacka kommun ska ansluta sig till den internationella organisationen ICORN:s fristadsprogram för att hjälpa författare i behov av skydd. Kommunen förbinder sig att, under två år, varje månad betala ut ett stipendium till fristadsförfattaren samt stå för författarens bostad. Inom ramen för detta tillsätts en fristadskoordinator.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ansvar och uppgifter

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdet.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Effektiva processer
- ❖ Hållbar stadsutveckling
- ❖ Hög medborgarnöjdhet

Begreppet kund som används mycket inom kommunen ger en missvisande bild då kund är någonting du blir först då du köper en vara eller tjänst. Den mer inkluderande benämningen medborgare innefattar alla som bor och verkar i kommunen.

Fokus 2016-2018

Processen där Nacka blir stad är igång. Under 2015 har arbetet påbörjats med 23 nya detaljplaner och ytterligare ca 15 beräknas påbörjas under hösten. Vid utgången av 2015 beräknas arbete pågå med totalt ca 60 detaljplaner i kommunen. Hittills i år har ett detaljplaneprogram och tolv planer antagits. Den snabba utbyggnaden av Nacka innebär en stor utmaning och ställer höga krav på verksamheten vad gäller samordning och planering. Att ta fram strategiska underlag blir viktigt för samordning och planering. När det planeras för att bygga och skapa stad är det många delar att ha med, särskilt med tanke på att denna stad ska vara hållbar.

En god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling ställer krav på bevakning av tre viktiga områden: vatten, mångfald och variation i stadsmiljön samt buller. Miljöanalysen av Nacka visar på att det fortfarande är en bit kvar innan Nacka når målet om en god

ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021. Avloppsvatten från anläggningar med dålig rening bidrar till övergödning i sjöar och kustvatten och det är därför viktigt med den fortsatta utbyggnaden av VA-nätet. När det gäller hanteringen av dagvatten har kommunen under det senaste året blivit avsevärt mycket bättre på att kräva lokalt omhändertagande av allt regnvatten.

Planeringen av Nacka stad med bostäder i goda kollektivtrafiklägen kommer med stor sannolikhet innebära att avsteg från riktvärdet för trafikbuller blir vanligare. Eftersom vi med största sannolikhet kommer se en ökad användning av eldrivna fordon i framtiden kommer trafikbullret framöver generellt bli lägre. Vi måste också vara öppna för att arbeta mer med tyst asfalt och sänkta hastigheter på vägarna.

Som grund för hanteringen av stadsbyggnadsprojekt i kommunen finns en projektmodell. Modellen ska strukturera och styra upp arbetssättet med stadsbyggnadsprojekten. En översyn har genomförts under 2015 för att identifiera områden som behöver förändras för att öka modellens effektivitet.

Med utgångspunkt i de utmaningar som kommunen står inför kommer förändringar att föreslås för att säkerställa ännu tydligare fokus på styrning och ledning av projekten samt en mer regelbunden rapportering av de olika projekten med fokus på tid, kvalitet och ekonomi. Under hösten 2015 och 2016 kommer fokus vara på att implementera dessa förändringar och kvalitetssäkra det fortsatta arbetet.

Arbetet med att effektivisera handläggningsprocesserna och korta handläggningstiderna för den omfattande ärendehanteringen inom nämndens ansvarsområde är fortsatt prioriterat de kommande åren. Detta gäller inte minst handläggningstiderna inom plan- och fastighetbildningsområdet.

Utöver arbetet med att korta handläggningstider kommer stor fokus vara på målet om hög medborgarnöjdhet. Nöjda medborgare inom nämndens verksamhetsområde är mycket viktigt för att kunna hålla tempo. Missnöjda medborgare både kostar pengar och försenar stadsbyggnadsprocessen. Därför är det viktigt att vara lyhörd och ständigt utveckla medborgardialogen. Det är här viktigt att inte se våra medborgare som kunder i en marknadsstyrd ekonomi. När det gäller byggherrar och andra som ska vara med och skapa det nya Nacka, ser vi dem mer som samarbetspartners än kunder. Genomgående pågår ett utvecklingsarbete i linje med direktiven för en smart kommun för att säkerställa att förhållningssätt, organisation, arbetssätt och kommunikation sker utifrån samarbetspartner och medborgares behov och förväntningar.

Den nybildade enheten för strategisk stadsutveckling ska arbeta med att utveckla den sammanhållna strategiska planeringen med fokus på strategisk styrning, samordning och prioritering av projektet att skapa stad.

Resursfördelning

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärendet (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Nämnd & nämndstöd	-4 167	-4 454	-4 154	-22	0	0	-4 476	-22	0,5%
Anslag	-20 459	-23 844	-23 844	-119	-856	-600	-24 563	-719	3,0%
Projekt	-2 086	-2 125	-2 125	-11	-1 414	-300	-2 436	-311	14,6%
Summa	-26 712	-30 423	-30 123	-152	-2 270	-900	-31 475	-1 052	3,5%

Ramärendet

Förslaget till budgetram för Miljö- och stadsbyggnadsnämnden år 2016 var 30,5 miljoner kronor. Budgeten är indelad i tre olika kategorier: nämnd och nämndstöd, anslag för vissa löpande uppgifter som utförs vid resultatenheter och särskilda medel för projekt och tillfälliga satsningar.

Nämndyttrande

Förslaget till budget för nämnden år 2016 är 32,8 miljoner kronor. Detta förslag medför en utökning av nämndens budget med 2,3 miljoner kronor utöver ramärendet. Den föreslagna budgetnivån innebär att nuvarande ambitionsnivåer och service inom majoriteten av verksamheter och pågående projekt kan bibehållas.

Nämndens anslagsverksamhet finansierar sådana verksamhetsområden inom nämndens ansvarsområde som inte kan finansieras via olika taxor. Behoven av ökade resurser hänger mycket samman med utbyggnaden av tunnelbanan och ett ökat byggande av bostäder och arbetsplatser och de krav som detta ställer på organisationen, dels i form av en ökad mängd ärenden, dels ärenden med en högre komplexitet än tidigare. De tillsynsområden som beräknas växa är främst markföreningar, dagvattenhantering, bullerfrågor och masshantering till följd av exploatering.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens projektbudget används för att finansiera utredningar eller tillfälliga insatser som inte ingår i de anslag som enheterna erhåller direkt i form av anslagsfinansiering. I budgeten finns en mindre projektreserv som erfarenhetsmässigt behövs. Tre nya angelägna projekt identifierats; att avsluta äldre ärenden om bygglov, vidareutveckla 3D-karta samt inventering av markföreningar i Nacka.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens budgetförslag men har ett kostnadsbesparande förslag.

- ❖ Sänkning av p-normen på Västra Sicklaön till 0,4 och införande av flexibel p-norm i övriga delar av kommunen.

Den p-norm som är antagen idag är inte i linje med en modern och hållbar stad och blir dessutom väldigt kostsam då p-platser måste sprängas ned i garage. Vi föreslår en

halvering av dagens p-norm, vilket innebär en samhällsbesparing i mångmiljardklassen.

Miljöpartiets Framåtblick

Ekologisk, ekonomisk och socialt hållbar stadsplanering

Miljöpartiet anser att stadsplaneringens viktigaste uppgift är att skapa ekologiskt och socialt långsiktigt uthålliga samhällen och som även är ekonomiskt hållbara. Vi vill utveckla Nacka för kommande generationer och för att möta kommande utmaningar, bland annat till följd av klimatförändringarna. Vi vill skapa ett humanare, lugnare, grönnare Nacka där alla kan trivas och slå rot.

För att möta klimatförändringarnas utmaningar för framtiden vill vi att stadsbyggandet i kommunen ska ske med en övergripande målsättning om ett helt fossilneutralt Nacka år 2050. Detta ställer höga krav på byggnaders och infrastrukturens utformning, på kollektivtrafik och andra trafiklösningar.

Kommunen ska även verka för att det statliga Miljöstyrningsrådets minimikrav tillgodoses i alla stadsbyggnadsprocesser.

Utveckla västra Sicklaön!

Här skapas en helt ny stad. Miljöpartiet vill att det ska bli en ”grön” stad, en förebild för utformningen av framtidens stadsmiljöer. Bebyggelsen ska anpassas till de förutsättningar som landskapet och naturen ger. Gröna sammanhållna områden ska ge utrymme för lek och möten samtidigt som de skapar möjligheter till stadsodling. Det ska vara en hållbar och levande stadsmiljö med en blandning av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och service. Att se till att andelen arbetsplatser ökar i centrala Nacka är en mycket viktig punkt eftersom det ger rullningsrörelser i flera riktningar och ger en jämn belastning och utnyttjande av infrastruktur. Dåligt utnyttjad infrastruktur är förstås mycket kostsam och icke miljövänlig. Vi vill utgå från människornas rörelsemönster istället för bilarnas när vi bygger nytt och ge plats för möten mellan människor och med ett trafiksystem där gång-, cykel och kollektivtrafik är de självklara transportmedlen.

Kollektivtrafiken måste vara med i ett tidigt stadium av planarbetet, så att den kan vara snabb, punktlig, bekväm och den självklara normen för dagligt resande. För Nacka Strand, Kvarnholmen, Finnboda och Saltsjöqvarn är sträckningen av den planerade tunnelbanan inte sådan att den betjänar dessa områden på ett bra sätt. Här vill vi undersöka möjligheterna att anlägga en linbana, som skulle innebära snabba och bekväma förbindelser med övrig kollektivtrafik. Det skulle kunna vara ett utmärkt komplement till buss och båttrafiken.

Vi vill att all nybyggnation ska behöva ingen eller mycket liten mängd tillförd energi. Byggnadernas energiförsörjning ska framför allt komma från förnybara energikällor, gärna producerad i eller i närheten av byggnaden. Vi vill se flerfamiljshus i moderna

massivträkonstruktioner. Gröna tak och öppen dagvattenhantering blir vanligt förekommande inslag i stadsmiljön. Självklart arbetar vi med och utreder möjliga ekosystemtjänster.

Att arbeta med mellanrummen i staden och ett omhändertagande av allmänt tillgängliga ytor är mycket viktigt för att skapa delaktighet och gemenskap. Det är också viktigt att även arkitekturen ges tyngd, betydelse och placeras i tiden. Vi har ett kulturarv med vackra industribyggnader att förvalta, men vi måste också visa att vi kan ha en stadsplanering och arkitektursyn som tål framtidens krav på långsiktighet, funktion och kvalitet.

Bygg fler hyresrätter i Nacka

Vi vill bygga fler hyresrätter i Nacka, särskilt i områden där denna boendeform saknas. Vi vill samtidigt motverka att fler hyresrätter omvandlas till bostadsrätter i de mest attraktiva områdena. En kommun med blandade bostads- och upplåtelseformer blir mindre segregerad och mer levande. Nacka har brist på både normalstora hyresrätter och små lägenheter med rimlig hyra som unga och äldre klarar av att betala och det är viktigt att vi får bättre balans i bostadsutbudet.

Bygg med flexibel p-norm, kommunalt parkeringsbolag och laddinfrastruktur för en modern och hållbar stad

Det krävs en ny syn på parkeringsnorm och bilvägar när centrala Nacka ska förtätas. Stora satsningar på utbyggnad av gång- och cykelbanor och kollektivtrafik är nyckeln till minskat bilberoende. Mer utrymme till bilar leder oundvikligen till fler bilar och det krävs ett helt nytt sätt att tänka för att lösa problemen vi skapat med det gamla sättet att tänka. Den p-norm på 0,8 som kommunen fastställt är alldeles för hög för en stad och särskilt för den stadskärna i framkant som centrala Nacka har förutsättning att bli. Vi måste fråga oss vart alla dessa bilar ska ta vägen och om en modern stad verkligen ska ge bilen så mycket utrymme. Svaret bör i en långsiktigt hållbar stad rimligtvis vara att prioritet ligger på andra trafikantslag än bilen och p-normen bör vara ett uttryck härför. En flexibel p-norm på 0,4 för Västra Sicklaön är därmed mer rimlig.

Miljöpartiet vill slopa kraven på att bygga parkeringsplatser vid alla bostäder och arbetsplatser i centrala Nacka och istället införa en flexibel p-norm där man bedömer parkeringsbehovet från fall till fall. Vi vill ställa krav på byggherrarna att ordna med bilpooler. Vi vill också starta ett kommunalt parkeringsbolag för att bättre ta kontroll över parkeringssituationen. Kommunen ska också ha det övergripande ansvaret för upp- och utbyggnad av laddinfrastruktur för bussar, cyklar och bilar.

Bevara strandskyddet och bevara Nacka grönt

Vi vill i högre grad skydda Nackas unika grönområden, områden av riksintresse och områden med strandskydd mot exploatering. När Nacka växer och förtätas måste vi planera för fler grönytor, tydligt avgränsade stadsparker, skyddade reservat och träd-

kantade gator. Att erbjuda kvalitativa grönytor för rekreation, sport, paus och återhämtning är en självklarhet i en modern tätortskommun. Stränderna och närheten till vattnet och skärgården är Nackas signum och kan inte förhandlas bort.

Nacka omges av mycket vatten och därför behöver vi även ta hänsyn till och skydda mot klimatförändringarnas konsekvenser, som den höjda havsnivån och ökade nederbörds mängder när vi bygger nytt.

Spara träden och bergen

Nybyggnation ska i första hand ske på redan hårdgjord eller tidigare utnyttjad mark och kollektivtrafiknära platser. Områden med höga naturvärden ska i möjlig utsträckning bevaras och bebyggelse ske med hänsyn till negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden.

Bergs gård

Bergs gård kan bli ett fantastiskt fint område att bo och leva i. Utsikten över havet och den omkringliggande naturen ger förutsättningar för att skapa en boendemiljö utöver det vanliga. Viktigt är då att bebyggelsen ges en utformning och en funktionalitet som tar till vara dessa förutsättningar, bostäder och andra lokaler som är miljöanpassade, byggda med den senaste miljöteknologin och med en utformning som förhöjer områdets karaktär.

Läget kräver också att kollektivtrafiklösningar väljs som ger en bra och säker förflyttning för dem som bor och arbetar i området. Även här anser Miljöpartiet att en linbana till Nacka Strand och Forum, kan vara en attraktiv lösning.

Mer stadsodling i Nacka

När vi planerar det gröna i staden vill vi i högre grad plantera träd och buskar med ätbara frukter och bär. Det är viktigt att det vi planterar är hållbart och har fler användningsområden i det ekologiska kretsloppet. Vid nybyggnation vill vi reservera områden/platser för stadsodling för de boende och utnyttja tak för t ex odling eller som solcellsenergi källa.

Planera Nacka utifrån kulturen

En hållbar livsmiljö utgörs bland annat av kulturarvet och kulturmiljöns betydelse för människor. Kulturarvet i form av platser och byggnader kan återbrukas och sparar då resurser. Miljöpartiet vill införa metoden ”cultural planning” i stadsplaneringen vilket innebär att den kulturella dimensionen i stadsplaneringen ska lyftas fram och värderas. Kulturarvet och kulturmiljön ska ses som en resurs som bevaras men också användas. Offentliga miljöer ska i hög utsträckning smyckas av konst.

Vi måste följa upp de lokala miljömålen och andra strategier

Under de senaste två åren har strategier och riktlinjer tagits fram och beslutats inom t.ex. cykelsatsningar och hållbart byggande. Lokala miljömål har lagts fast. Vi vill nu

fortsätta arbetet och se till att dessa leder till konkreta, verkningfulla åtgärder som sedan följs upp och utvecklas vidare. Miljöpartiet anser att vissa av miljömålen behöver utvidgas och andra skärpas.

Natur- och trafiknämnden

Ansvar och uppgifter

Natur- och trafiknämnden ansvarar för kollektiva bastjänster såsom rent vatten, omhändertagande av spillvatten och dagvatten samt avfall. Nämnden ger också allmänheten tillgång till gemensamma utrymmen på vägar och gator i parker och naturmark i kommunen.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Drift och underhåll av befintlig infrastruktur och den gemensamma livsmiljön
- ❖ Bidra till stadsbyggnadsprocessen för långsiktigt hållbara och funktionella allmänna anläggningar
- ❖ Säker och trygg framkomlighet för alla trafikslag med prioritet på gående, cykel och kollektivtrafik framför bilism
- ❖ Långsiktigt hållbar avfallshantering

Fokus 2016-2018

En följd av Nackas tillväxt, främst genom tät bebyggelse, är den ökande användningen av gemensamma utrymmen och den offentliga miljön generellt. Det kräver ökad omsorg i utförandet och i skötsel och underhåll. Det är däremot inte säkert att kostnaden räknat per invånare blir högre än idag beroende på den täta bebyggelsens skalfördelar.

Arbetet med att säkra framkomligheten för kollektivtrafik och cyklister uppvisar i nuläget såväl mycket stora brister som risker och måste drastiskt förbättras. Den för nackaborna så nödvändiga bussterminalen vid Slussen är ännu inte säkerställd och investeringarna i Nackas cykelnät går alldeles för långsamt. Båda dessa exempel påvisar tydligt behovet av ett längre perspektiv än 15 år vad gäller den långsiktiga planeringen.

Miljöpartiet anser att NTN som strategiskt mål ska arbeta för att kommunens verksamhetskostnader tillgodoser kravet på långsiktig hållbarhet, såväl ekonomiskt som ekologiskt.

Under 2016 kommer Natur- och trafiknämnden att

- ❖ fortsätta med trafikmätningar såväl för motorfordon som cykel för att ha underlag till trafikprognoser och bättre planera stadsutvecklingen när det gäller t.ex. buller och partiklar.
- ❖ fortsätta arbetet med säkra skolvägar. Målet är att minska skjutsandet till och från skolorna i Nacka.
- ❖ fortsätta arbetet med framkomlighetsåtgärder för att underlätta resandet i samband med Slussens ombyggnad. Till detta kommer trafikanalyser, utredningar och annat behöva tas fram.

Resursfördelning

Natur- och trafiknämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Gator, vägar, park och naturvård	-138 516	-175 805	-171 049	-21 799	-6 620	-1 170	-198 774	-22 969	13,1%
Nämnd och nämndstöd	-1 414	-1 688	-1 688	-8			-1 696	-8	0,5%
Myndighet och huvudman	-19 958	-21 244	-26 000	-2 600		-250	-24 094	-2 850	13,4%
Summa skattefinansierat	-159 888	-198 737	-198 737	-24 407	-6 620	-1 420	-224 564	-25 827	13,0%
VA-verket	22 443	10 000	14 000	0		0	0	-10 000	-100,0%
Avfallsverket	-5 486	0	4 000	0		0	0	0	
Summa	-142 931	-188 737	-180 737	-24 407	-6 620	-1 420	-224 564	-35 827	19,0%

Ramärendet

Volymförändringen för hela Natur- och trafiknämndens ansvarområde som låg till grund för uppräknigen i ramärendet var 24,4 miljoner kronor. I detta belopp ligger övertagande av underhåll av lekplatser från fritidsnämnden på 6,7 miljoner kronor. Vidare minskades ramen med 1,7 miljoner kronor för projektmedel som tillförts för året 2015. En generell uppräkning med 0,5 procent gjordes för att kompensera för ökade arbetsgivaravgifter, vilket för Natur- och trafiknämnden motsvarar 1,1 miljoner kronor. Förändringarna för den skattefinansierade delen av verksamheten under åren 2016-2018 beror på tillkommande volymer av parkmark, vägyta, konstruktionsbyggnader (broar, kajer, tunnlar och liknade konstruktioner) samt belysningsarmaturer. Tillkommande volymer är relaterade till färdigställda stadsbyggnadsprojekt som övertagits och de investeringar Natur- och trafiknämnden ansvarar för. Förändringen 2016 jämfört med 2015 är 2,7 miljoner kronor. Kvarnholmsförbindelsen (tunnel och bro) över Svindersviken finns i ramärendet förutom med normal kostnad för väg även med den särskilda driftövervakning som kommer att ske genom avtal med Trafik Stockholm. Efter några år, från 2018 eller 2019, tillkommer ytterligare insatser i form av särskilda inspektioner och underhållsåtgärder som då kräver nytt beslut om utökad ram för förbindelsen. Budget för vinterunderhåll sänks för 2016 med närmare 3,3 miljoner kronor utifrån principen om genomsnittligt utfall under de senaste fyra åren inklusive innevarande års budget/prognos. Kostnad för kapitaltjänst ökar kraftigt 2016 (med 18,9 miljoner kronor), bl.a. på grund av att exploateringsverksamheten har ökat

takten i att aktivera investeringarna vilket medför högre kapitalkostnader för Natur- och trafiknämnden.

Nämndyttrande

Nämnden lyfter fram ett antal områden som grund för utökad resurstilldelning jämfört med ramärendet, bl.a. strategiska utredningar, arbetet med säkra skolvägar, framkomlighetsåtgärder i samband med Slussens ombyggnad och förstärkning av drift och underhåll av konstruktionsbyggnader.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer i Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 250 tkr framtagande av en naturvårdsplan
- ❖ Ökad ram 1 mnkr förbättring av vattenkvalitet i Järlasjön
- ❖ Ökad ram 200 tkr satsning på att skapa fler marina naturreservat

Det är svårt att överblicka vad som händer med naturen när mark splittras upp i mindre detaljplaner. Därför är det viktigt att identifiera områden med skyddsvärda biotoper på Sicklaön och på ett bra sätt skydda och integrera dessa områden i den bebyggelse som planeras. Dessa områden kan erbjuda Nackaborna viktiga ekosystemtjänster och samtidigt vara ett verktyg för att nå Nackas lokala miljömål. Nämnden tillförs 250 tkr för framtagande av en naturvårdsplan för Västra Sicklaön.

Vattenkvaliteten i Järlasjön behöver förbättras och nämnden tillförs därmed 1 mnkr.

Det är inte bara biotoper på land som är viktiga utan även marina biotoper är viktiga för att skydda viktiga biotoper och bidra till en högre biologisk mångfald. Nämnden tillförs därmed 200 tkr för att påbörja arbetet med att inrätta fler marina naturreservat i Nacka.

Investeringar

För investeringsprojekt inom Natur-och trafiknämnden beviljas tillkommande medel på totalt 224,4 miljoner kronor, varav 178,4 miljoner kronor avser nya projekt och 46 miljoner kronor sju tidigare beslutade projekt.

Tillkommande investeringsmedel för Natur- och trafiknämnden (tkr)

Miljöpartiets skillnader gentemot Alliansen är grönmärkerade

Natur och trafiknämnden	Investeringsprognos							Årlig driftpåverkan		
	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projekt ram	2015	2016	2017	2018	Kapital tjänst kostnad	Drifts kostnad	Planerat ianspråk agande
Investeringsprojekt										
Strandpromenader Svindersvik	-4 000	-14 000	-18 000	0	-14 000	0	0	-954	-110	dec-16
Aluminiumfällning Järlasjön	0	-1 000	-1 000	0	-1 000	0	0	-128	0	jan-17
Fosforfällning Långsjön	0	-2 200	-2 200	0	-2 200	0	0	-282	0	jan-17
Gång/cykelbana Grustagsvägen	0	-3 600	-3 600	0	-3 600	0	0	-280	0	jan-16
Cykelbana saltsjöbadsleden etapp 1	-4 000	-2 000	-6 000	0	-2 000	0	0	-910	-250	apr-16
Cykelbana saltsjöbadsleden etapp 2	0	-15 000	-15 000	0	-5 000	-10 000	0	-2 275	-565	apr-16
Hundrastgårdar	0	-1 800	-1 800	0	0	-900	-900	-170	-50	jan-18
Mensätra våtmark	0	-5 000	-5 000	-500	0	-4 500	0	-367	-100	jan-19
Myrsjön/Bagarsjöns utlopp	0	-3 000	-3 000	0	0	0	-3 000	-234	0	jan-19
Reinv konstbyggnader 2018	0	-16 000	-16 000	0	0	0	-16 000	-880	0	jan-19
Reinvestering belysning 2018	0	-10 000	-10 000	0	0	0	-10 000	-700	0	jan-19
Reinvestering vägnät 2018	0	-28 000	-28 000	0	0	0	-28 000	-2 500	0	jan-19
Ryssberget naturreservat	0	-1 500	-1 500	0	-1 000	-500	0	-100	0	jan-17
Tillfällig infartspark Neglinge	0	-500	-500	0	-500	0	0	-65	-10	dec-16
Utbyggnad förråd utskogsvägen	0	-1 100	-1 100	0	-1 100	0	0	-100	0	jan-17
Utegyms 2018	0	-1 500	-1 500	0	0	0	-1 500	-142	-30	jan-19
Förvaltning o utveckl Naturreservat	-9 000	-4 000	-13 000	0	0	0	-4 000	-512	-100	jan-19
Maskiner o fordon 2015-2017	-10 500	-4 000	-14 500	0	0	0	-4 000	-2 500	0	årligen
Reinv strandbad bryggor tillgång	-7 500	-3 000	-10 500	0	0	0	-3 000	-1 200	0	jan-19
Reinv pumpstationer 2018	0	-2 500	-2 500	0	0	0	-2 500	-267	0	jan-19
Reinv byte pumpar 2018	0	-700	-700	0	0	0	-700	-31	0	jan-19
Reinv ledningsnät 2018	0	-15 000	-15 000	0	0	0	-15 000	-900	0	jan-19
Älta mini återvinningscentral	-6 500	-6 000	-12 500	0	-6 000	0	0	-1 100	-2 000	dec-16
Summa	-41 500	-141 400	-182 900	-500	-36 400	-15 900	-88 600	-16 597	-3 215	
Utepaketet										
Investeringsprojekt										
Lekplatser 2018	0	-5 000	-5 000	0	0	0	-5 000	-473	0	jan-19
Lekplatser 2016-2018	0	-25 000	-25 000	0	-5 000	-10 000	-10 000	-2 365	0	jan-17
Cykelstråk Värmdövägen Boo	0	-12 000	-12 000	0	-6 000	-6 000	0	-840	-100	jan-18
Cykelväg Saltsjöb Skurubron	-1 500	-13 000	-14 500	0	-6 000	-7 000	0	-1 030	-100	jan-18
Utegyms 2016-2018	0	-2 000	-2 000	0	-600	-700	-700	-189	-40	jan-17
Näridrottsplatser 2016-2018	0	-6 000	-6 000	0	-2 000	-2 000	-2 000	-600	0	jan-17
Konstgräs på bollplaner 2016-2018	0	-3 000	-3 000	0	-1 000	-1 000	-1 000	-600	0	jan-17
Konstgräsplan Fisksätra	0	-3 000	-3 000	0	-3 000	0	0	-600	0	jan-17
Konstgräsplan Fisksätra	-4 000	-14 000	-18 000	0	-14 000	0	0	-954	-110	dec-16
Delsumma utepaket	-5 500	-83 000	-88 500	0	-37 600	-26 700	-18 700	-7 651	-350	

Miljöpartiets Framåtblick

Matarbussar för minskad biltrafik i Nacka

Med matarbusstrafik i villaområden några timmar under morgon och eftermiddag på vardagar så kommer trafiksäkerheten vid skolor att bli bättre, bilberoendet att minska och trycket på infartsparkeringarna gå ner. De små bussarna med förslagsvis 10-minuterstrafik stannar bl.a. vid skolor, förskolor och matarbusstationer. Miljöpartiet vill att Nacka kommun samarbetar med landstinget för att starta matarbusstrafik, som också skulle kunna vara en delösning för att minska biltrafiken under ombyggnaden av Slussen.

Få fler att välja cykeln

Allt fler väljer att cykla till och från jobbet och lämnar därmed bilen hemma och bidrar till minskade klimatutsläpp samtidigt som det frigör ytor till bostäder, parker och cykelvägar. För att fler ska välja att cykla och gå krävs det politiska prioriteringar. Cykelvägarna måste bli bättre och säkrare, få mer plats och byggas ut.

Alliansen vill bygga ut cykelbanorna i Nacka kommun enligt Cykelplan 2014. Miljöpartiet ställer sig bakom planen för att skapa bra förutsättningar för Nackaborna att kunna cykla. Däremot vill Alliansen dra ut på processen ända fram till år 2030 medan vi vill göra storsatsningar på cykelbanor redan nu.

Tunnelbana i Nacka

Nacka är helt beroende av en väl fungerande kollektivtrafik och Miljöpartiet står därför bakom det avtal som krävs för byggandet av tunnelbanan till Nacka. Vi hade helst sett en annan sträckning, ett annat finansieringsupplägg, en annan tidsplan, lägre motkrav på bostadsbyggande m.m. men insåg redan i ett tidigt skede att alla inblandade var tvungna att kompromissa för att tunnelbanan skulle bli verklighet.

Bygg gondolbanor i Nacka

Gondol- och linbanor finns i allt fler städer runtom i världen. Senaste exemplet är Göteborg. Gondolbana mellan Nacka Centrum, Bergs gård/Jarlaberg, Nacka Strand, Kvarnholmen och Slussen skulle avlasta det allt hårdare trycket på annan kollektivtrafik och är än mer angeläget under Slussens ombyggnad. Även andra sträckningar, bl.a. gondolbana till Lidingö, skulle tillgodose ett behov av kollektivtrafik. Miljöpartiet föreslår att dessa förslag utreds så snart som möjligt.

Slussen – en av Nackas viktigaste platser

Slussen är idag den viktigaste trafikplatsen för många av Nackas resenären. Vi vill ha en säker bussterminal i Slussen med korta och bekväma byten till t-bana och bussar. Vi vill prioritera bussterminalens läge framför kommersiella lokalers läge.

Upprustningen av kommunens VA-nät får inte ta hundratal år

Stora delar av vatten- och avloppsnätet är så gammalt att det behöver rustas upp. Om hela nätet skulle rustas upp så är tidsperspektivet med nuvarande upprustningstakt 200 år, men sannolikt gäller upprustningsbehovet just nu bara en stor del av nätet. Ca 40 % av det inkommande vattnet till reningsverken består av tillskottsvatten, d.v.s. dag- och dräneringsvatten. Eftersom vi betalar för mängden vatten som ska renas så betalar vi också för rening av regnvatten. Detta är en stor och onödig kostnad som också ger sämre rening av avloppsvattnet. Miljöpartiet vill se en snabbare och mer omfattande upprustning av VA-nätet. Henriksdals reningsverk – som ägs av Stockholm Vatten men står för hälften av reningen av Nackas avloppsvatten – måste sluta frakta över 50 tusen ton rötslam varje år för markåterställning av tidigare gruvor i Boliden.

Fosfor är en ändlig och för framtiden nödvändig resurs som måste återföras till kretsloppet, liksom övriga delar av röttslammet.

Mer återvinning och återanvändning i Nacka

Att se till så att det blir så lite avfall som möjligt bidrar till minskad användning av jordens begränsade resurser. I ett grönt Nacka moderniserar vi avfallshanteringen och sluter kretsloppen. Insamlingen av Nackas glas- och pappersförpackningar har vid ett mättillfälle varit nästan lika stor per invånare som genomsnittet i övriga landet, men bara ungefär hälften för farligt avfall, tidningar, plast- och metallförpackningar. Miljöpartiet vill att fler avfallsfraktioner än matavfall och "brännbart" samlas in direkt vid småhusen, gärna med fler fraktioner för optisk sortering med hjälp av färgade avfallspåsar i likhet med andra kommuner. De återvinningsstationer som idag finns i kommunen för privatpersoner bör kunna nyttjas även av förskolor och skolor som ett inslag i den pedagogiska verksamheten där förskolepersonalen tillsammans med barnen återvinner olika material.

Miljöpartiet ser gärna att kommunen sluter avtal med närliggande kommuner om möjlighet att få tillgång till deras återvinningscentraler. Ur ett miljö- och tillgänglighetsperspektiv bör medborgarna ha rätt att åka till närmaste återvinningscentral oavsett var den är belägen.

Den planerade kretsloppsparken i Kil är mindre tillgänglig för många nackabor. Vi vill att också boende i centrala Nacka får lätt tillgängliga återanvändningsverksamheter i linje med den cirkulära ekonomi som Miljöpartiet förespråkar.

Naturen måste värnas och skötas

En viktig princip i en politik för hållbar utveckling är att all verksamhet ska ske med hänsyn till naturen och anpassas så att livet och dess mångfald inte hotas. Det är därför viktigt att verksamheter i Nackas naturreservat inte ska få ske på bekostnad av avsikten med reservaten och dess naturmiljö. Det innebär bl.a. att reservaten inte naggas i kanten av andra intressen, som t.ex. marinor. I bildandet av naturreservat har tyvärr andra intressen än de som NTN ansvarar för ofta varit för starka.

Även naturen som inte ingår i naturreservat måste tas hand om bättre i den framtida planeringen. Inför kommande förtätningar föreslår Miljöpartiet att det tas fram en naturvårdsplan för all natur som inte ingår i naturreservat.

Vatten är vårt viktigaste livsmedel

Vatten behövs för allt liv. Vatten är också en av Nackas största tillgångar. Nackas sjöar och vattendrag är fulla av miljöskadliga ämnen och näringsämnen, som till stor del kommer med dagvattnet.

Dagvattnet i Nacka måste omhändertas på ett bra sätt för att skydda havet, sjöar och grundvatten. Det förutsätter bland annat att Natur- och trafiknämnden i samarbete med Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ser till att vi anger vilka bestämmelser för dagvattenhantering som gäller när det byggs nytt, och kollar upp att de efterföljs.

Miljöpartiet vill se mer gröna tak och annat naturligt omhändertagande av dagvatten istället för mekanisk rening. Vi vill inte ha en reningsanläggning av dagvatten i Kyrkviken utan vill att dagvattnet ska renas naturligt på sin väg ner mot Järlasjön.

Skapa en vacker park vid Kyrkviken

Regnvattnet som kommer från Sickla Köp kvarter med sina kraftigt trafikerade parkeringsplatser och stora taktytor är den enskilt största föroreningskällan av Järlasjön.

Kommunen har till ett alltför lågt pris övertagit ansvaret för reningen av det förorenade vattnet från köp kvarterets ägare och vill nu upplåta den vackra miljön i Kyrkviken för en reningsbassäng. En anläggning som kan bli upp till 300 meter lång och 6 meter bred.

Miljöpartiet vill skapa Kyrkviksparken, en vacker våtmarkspark där det förorenade regnvattnet från Sickla köp kvarter kan renas naturligt på sin väg ner mot Järlasjön. Vi vill se en lösning där Järlaledens sträckning förbi Kyrkviken tas bort och personbilstrafiken leds över till Värmdövägen via Planiavägen.

Socialnämnden

Ansvar och uppgifter

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende individ- och familjeomsorg och som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd, med undantag för de uppgifter som åligger Arbets- och företagsnämnden och äldre- och ungdomsnämnden. Undantaget gäller t.ex. ekonomiskt bistånd, mottagande av människor på flykt inklusive ensamkommande barn och ungdomar samt kommunal vård och omsorg för personer 65 år och äldre.

Fr.o.m. den 1 oktober 2015 övertog kommunerna ansvaret från landstinget om hälso- och sjukvård för personer i bostad med särskild service och personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS¹. Finansieringen sker genom en skatteväxling den 1 januari 2016.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Rätt stöd
- ❖ Rättssäker handläggning
- ❖ Förebyggande arbete
- ❖ Service
- ❖ Volym- och kostnadskontroll

---

¹ Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, i fortsättningen förkortad LSS.

Fokus 2016-2018

Hög tillgänglighet och god service

Socialtjänsten har sedan länge arbetat för att bli mer känd och att fler ska söka hjälp och stöd innan problemen blir stora. Det är fortfarande relativt sett få som ansöker om hjälp till mottagningsgruppen för barn och unga jämfört med antalet som aktualiseras t.ex. genom polis, sjukvård och skola. Fokus kommer även fortsättningsvis vara att medborgare ska få en hög tillgänglighet och god service. Det kräver att socialtjänsten blir mer känd, att vi utvecklar fler förebyggande och tidiga insatser och att verksamheten är kunskapsbaserad och ger resultat.

Delaktiga medborgare ökar måluppfyllelsen

Medborgare har större förväntningar på att få vara med och bestämma om sitt eget liv och innehåll i beslut och insats. Det är också viktigt för att brukaren ska uppnå sitt individuella mål. IFO² barn och unga går som sista verksamhet in i tjänsten Combine. Effektiviteten kommer att öka genom att utförare/anordnare i större utsträckning än i dag utbyter dokument och kommunicerar digitalt. Under året kommer även mobil återrapportering att införas vilket förväntas leda till att den utförda tiden som anordnare rapporterar kommer att bli lägre per brukare. Tillsammans ger det förutsättningar för att under 2017 utveckla ”mina sidor” för medborgare så att de alltid kan ta del av sina ärenden.

En strategisk och smart socialtjänst i rörelse

Den stora bristen på socionomer i Sverige gör att det gäller det att behålla dem vi har och vara attraktiva för de som söker jobb. Ett fokusområde behöver därför vara att arbeta strategiskt med personal- och kompetensförsörjning. En kartläggning av handläggarnas löner och anställningsvillkor i jämförelse med andra kommuner är en del som skulle kunna ses över. Även arbetssituationen och antalet handläggare skulle behöva studeras.

---

² Individ- och familjeomsorg, i fortsättningen förkortad IFO

Resursfördelning

Socialnämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
IFO barn och unga	-90 556	-92 122	-95 700	-3 476	-968	-484	-96 082	-3 960	4,3%
IFO vuxen	-96 323	-42 797	-47 500	-2 224	-2 110	-1 235	-46 256	-3 459	8,1%
LSS/SOL funktionsnedsättning	-357 079	-375 418	-363 100	-31 324	12 977	16 914	-389 829	-14 411	3,8%
Socialpsykiatri	-37 965	-40 799	-37 500	-204	1 385	1 443	-39 561	1 239	-3,0%
Personalomkostnader						-2 000	-2 000	-2 000	
Förebyggande åtgärder						-2 000	-2 000	-2 000	
SL-kort till socialt utsatta						-250	-250	-250	
Myndighet och huvudman	-146 490	-95 837	-119 217	-1 705	-9 435	-5 770	-103 312	-7 475	7,8%
Nämnd och nämndstöd		-9 283	-9 283	-2 157	590	590	-10 850	-1 567	16,9%
Summa	-728 413	-656 256	-672 300	-41 090	2 439	7 207	-690 139	-33 883	5,2%

Ramärendet

Ramärendet innehöll en kompensation med 37,6 miljoner kronor för volymökningar och med 3,47 miljoner kronor för prisökningar. Den största posten, 29,3 miljoner kronor, avser kompensation för volymutvecklingen för personer med funktionsnedsättning (exkl. socialpsykiatri). I beloppet ingår kompensation för övertagande av hälso- och sjukvårdsansvaret från landstinget för personer med bostad och daglig verksamhet enligt LSS. Volymerna fortsätter att öka avseende bostad med särskild service och daglig verksamhet beroende av att antalet personer i målgruppen ökar men mest beroende på att den genomsnittliga omsorgsnivån (ersättningsnivån) ökar för målgruppen.

Nämndyttrande

Nämndyttrande Socialnämnden föreslår att nämnden tillförs resurser, cirka 13,6 miljoner kronor för att även fortsättningsvis kunna bedriva en socialtjänst av hög kvalitet för Nackas invånare. I korthet handlar det om att kunna ha:

- ❖ Resurser för att kunna erbjuda insatser i samma omfattning som ramärendet utgår ifrån inom individ och familjeomsorgen och till personer med funktionsnedsättning
- ❖ En hög tillgänglighet med möjlighet för brukare att ha insyn i sina ärenden 24/7 som lätt kan nå och få tid hos sin handläggare
- ❖ Utöver det justeras ramen för kapitaltjänst i förhållande till ramärendet och fördelas budgetramen för gemensamma kostnader mellan socialnämnden och äldre- och vårdnämnden.

För att reglera genomförd organisationsförändring överförs 16 miljoner kronor till äldre- och vårdnämnden, d.v.s. netto 2,4 miljoner kronor.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer i stort med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 2 mnkr till förebyggande åtgärder och tidiga insatser
- ❖ Ökad ram 2 mnkr för personalomkostnader

Miljöpartiet vill tillföra 2 mnkr till arbetet med förebyggande åtgärder och tidiga insatser och utveckla samarbetet med idéburna organisationer så att människor med missbruksproblem får den hjälp de behöver.

Det går inte att effektivisera inom den egna verksamheten hur länge som helst istället för att kompensera för kostnadsökningar, förr eller senare blir verksamheten lidande. Därför vill Miljöpartiet i år skjuta till 2 mnkr för ökade personalomkostnader.

Miljöpartiets Framåtblick

En översyn över hur det gick vid nämndförändringarna

Mot bakgrund av att ansvaret för olika grupper av individer delades upp på olika kommunala nämnder skulle en uppföljning av denna ansvarsuppdelning behövas. Detta är särskilt viktigt då det är av stor betydelse att individer får rätt hjälp så att ingen riskerar att falla mellan stolarna.

En socialt omtänksam kommun

Nacka kommun ska vara en kommun där vi tar hand om varandra och tillgodoser våra invånares olika sociala behov. Miljöpartiet vill att socialomsorgens verksamhet i Nacka ska vara av god kvalitet, med god service och rättssäker handläggning. Vi vill ha en socialtjänst som bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

Säkra utbildad vårdpersonal i Nacka

Miljöpartiet vill säkra fortsatt rekrytering av utbildade vårdpersonal och ställer sig bakom Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) rekommendationer att anta ett samverkansavtal om Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom vårdområden på högskolenivå.

Stärkt arbete för utsatta barn och unga vuxna

Under året har antalet barn i behov av stöd ökat stort. Det gäller framför allt anmälningar av barn som bevittnat våld. Nacka har i flera undersökningar visats ligga dåligt till när det gäller unga och deras liberala syn på och användning av narkotiska medel. Miljöpartiet tycker det är oroväckande och vill prioritera arbete med att hjälpa och stödja utsatta barn, unga vuxna och familjer.

Det är viktigt att jobba förebyggande och uppsökande när det gäller utsatta barn och unga eftersom dessa familjers problem ofta är komplexa och kostsamma för socialtjänsten. Miljöpartiet vill att Socialtjänsten ska bli mer inriktade på att hjälpa barn tidigare, detta blir bättre för både barnen och anhöriga och är både socialt och ekonomiskt hållbart för kommunen.

Vi ser även hur fler stannar hemma och inte kommer iväg till skolan och fokus och tidiga insatser för denna grupp behövs därmed. Det är därför viktigt att arbeta både förebyggande och nämndöverskridande.

Fokus på gemensamt ansvar och samverkan för barn och familjer i behov av stöd

Miljöpartiet accepterar aldrig att barn och familjer i behov av stöd ska falla mellan stolarna i kommunens olika verksamheter. Vi vill prioritera det förebyggande arbetet mot missbruk och vi vill stärka föräldrarnas roll som förebilder för ungdomar med missbruksproblematik och minska våldet bland unga.

För att fånga upp barn och unga som har det svårt krävs ett aktivt samarbete mellan elevhälsan, föräldrar, primärvården, ungdomsmottagningen och psykiatrin. Samarbetet mellan skolan och socialtjänsten är särskilt viktigt. Miljöpartiet vill att det ska finnas ungdomsmottagningar och familjecentraler i fler av Nackas bostadsområden och en bättre utbyggd elevhälsovård. Det behövs fler kuratorer och vuxna i barnens närhet, för att upptäcka och förhindra psykisk lidande. Om utsatta barn inte får stöd och hjälp i tid så kan det i värsta fall leda till oförmåga att förhindra självmord.

Vi vill även införa nolltolerans för barn som har föräldrar som riskerar att bli vräkt från sina bostäder och vi måste se till att barnens grundläggande behov uppfylls i enlighet med Barnkonventionen.

Erbjud arbete och sysselsättning till unga med funktionsnedsättning

God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att uppleva mening och sammanhang. Vår ambition med omsorgen är att förbättra möjligheterna till god hälsa, ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet för människor med funktionshinder.

Miljöpartiet vill att kommunen ska erbjuda arbete till unga vuxna med funktionsnedsättning. Arbetsplatser kan finnas både inom kommunal och privat verksamhet. Vi vill att kommunen stöttar och informerar privata arbetsgivare om funktionsnedsättningar i arbetslivet och upplyser arbetsgivaren att en nedsättning kan bli till en fördel i verksamheten. Exempelvis innebär inte en neuropsykiatrisk diagnos automatiskt att individen inte klarar av att arbeta, däremot kan individen behöva ett särskilt stöd.

Rusta upp och bygg fler LSS-boenden

Om samhället planeras för människor med inriktning på ökad tillgänglighet blir det bra för alla, speciellt för barn och äldre. Tillgänglighet kan se ut på olika sätt. Fysisk

tillgänglighet innebär att lokaler och andra fysiska miljöer är anpassade för personer med nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel eller som har ett dolt funktionshinder.

När Nacka stad skapas måste kommunen vara med tidigt i processen och planera för olika typer av boenden för att säkra att även sociala boenden byggs. När det byggs nytt bör möjligheten att kunna vika ett visst antal lägenheter för kommunens bruk exempelvis för LSS-boenden. Detta kan exempelvis ske genom att kommunen när nya bostadsrättsföreningar bildas är med och köper en del av lägenheterna så att de kan användas i kommunens regi. Det finns även ett behov av fler sociala kontrakt där kommunen står som garant gentemot exempelvis en hyresvärd.

Bättre resurser till neuropsykiatriska funktionshinder

Antalet personer med neuropsykiatriska funktionshinder med livslånga insatser ökar i samhället så även i Nacka. Detta medför ökade kostnader för kommunen. Vi vill kunna erbjuda kompetent personal som kan bemöta och stödja dessa personer och vill därför att det tas fram en utbildningsplan för att höja personalens kompetens inom detta område.

Ökade resurser inom beroendeenheten

Missbruk orsakar samhället enorma kostnader och drabbade individer ett stort mänskligt lidande. Personer i missbruk har precis som alla andra rätt till bästa möjliga vård.

Miljöpartiet vill ge ökade resurser till förebyggande insatser och till stödinsatser för personer med beroendeproblematik. Personer med beroendeproblematik har precis som alla andra invånare rätt till bästa möjliga vård. Alla som har behov av det ska i ett tidigt skede erbjudas verksam behandling för att kunna bryta sitt beroende. En minskning av missbrukets destruktiva krafter innebär betydande vinster både för kommunen, för individen och hans anhöriga.

Olika typer av boenden för olika typer av behov

Alla människor har rätt till en bostad oavsett socioekonomisk situation eller eventuella funktionsnedsättningar. Miljöpartiets bostadspolitik ska motverka segregation och premiera mångfald vilket minskar risken för boendesegregation och skapar ett mer levande samhälle. Olika boendeformer bör blandas och finnas tillgängliga i alla områden i kommunen. Den höga ombildningstakten från hyresrätt till bostadsrätt i Nacka gör att kommunen har svårt att hitta bostäder till människor med olika sociala behov. Det finns många medborgare som kommunens tjänstemän har kontakt med som enbart behöver hjälp med boendet på grund av höga avgifter och hyror.

Våldsutsatta kvinnor är en grupp med stort och ofta akut behov av skyddat boende. Miljöpartiet anser att kommunen måste kunna erbjuda permanenta bostäder till våldsutsatta kvinnor som flyr med eller utan sina barn istället för att inhysa dem på hotell eller vandrarhem för en längre period. Miljöpartiet vill erbjuda Kvinnojouren permanenta och ändamålsenliga lokaler.

Slutligen skulle ett kommunalt bostadsbolag avsevärt förbättra kommunens möjligheter att hitta boenden till människor med olika typer av sociala behov.

Bättre uppföljning och kontroll av utförare

Stora resurser satsas på att utveckla mångfald och valfrihet i Nacka. Detta har lett till att en stor mängd utförare har etablerat sig, främst inom hemtjänsten, men även inom särskilt boende och LSS-boende. Förutom uppenbara problem för äldre och personer med funktionsnedsättning att göra genomtänkta val innebär det även stora svårigheter att följa upp och kontrollera att verksamheterna fungerar och att de mål man har kommit överens om uppnås. Miljöpartiet prioriterar valfrihet, men det finns en bortre gräns för hur många val en medborgare behöver ha och en bortre gräns för hur många utförare som kommunen effektivt kan styra och kontrollera.

Nacka har en övertro på brukarenkäter när det gäller uppföljning och kontroll av utförare. Mycket resurser satsas på att anlita externa företag som genomför enkäter till funktionshindrade. Det är tveksamt till vilken tilltro man kan hysa till enkäternas resultat och vi vill därför minska på dessa och istället satsa resurserna på en riktig uppföljning värd namnet. Meddelarfrihet och offentlighetsprincipen ska gälla alla offentligt finansierade välfärdstjänster eftersom detta har stor påverkan på utformningen av verksamheterna.

Under 2015 har kostnaderna ökat för personer med fler svåra funktionshinder med personlig assistent. Vi vill ta reda på orsakerna till detta och planera för att ta bättre hand om dessa framtiden.

Utbildningsnämnden

Ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden är huvudman och/eller myndighet för kommunens skolverksamheter från förskola och pedagogisk omsorg till gymnasieutbildning. Det innebär att utbildningsnämnden ansvarar för finansiering, målformulering och effektivitet samt uppföljning, utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete av verksamheten enligt skollagen eller annan författning. Utbildningsnämnden ansvarar också för att verka för ett allsidigt utbud med hög kvalitet som tillgodoser föräldrars och elevers önskemål. De som verksamheten riktar sig till ska få en allsidig information om verksamheten och hur den fullgörs.

Utbildningsnämnden är system- och finansieringsansvarig för valsystemen för medborgarna inom sina ansvarsområden och ska bevaka att de är konkurrensneutrala, utarbета och fastställa specifika auktorisationsvillkor, initiera eventuella justeringar av check och skolpeng, bevilja check, auktorisera och svara för tillsyn av anordnare enligt auktorisationsvillkoren, utveckla "kundvalssystemen", anta modell för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Alla elever ska nå kunskapskraven i grundskolan och fullfölja gymnasieskolan.
- ❖ Elevers möjlighet till reellt inflytande över sin skolgång
- ❖ Alla barn och elever ska ges samma förutsättningar i skolan – oavsett kön och social bakgrund
- ❖ Likvärdiga bedömningar. Detta ska innefatta såväl formativa bedömningar som kommunikation med eleverna samt delaktighet i den egna kunskapsutvecklingen

Fokus 2016-2018

Nacka är bra när det gäller skolresultaten för barn och elever i förskolor och skolor men sämre när det gäller andel behöriga pedagoger, lärartäthet och sjukdomstal hos lärare. En stor utmaning är just att öka andelen personal med förskollärarytbildning i förskolan och andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshemsverksamheten men även att locka hit behöriga lärare, få dem att må bra och få dem att stanna kvar. Tittar man på lärarförbundets ranking så ligger vi ordentligt efter på dessa punkter: 254:e kommun av 290 gällande andel utbildade lärare, 253/290 gällande lärartäthet och 132/290 gällande friska lärare. Lärarförbundet rankar även Nacka långt ner som avtalspart (193/290). En annan utmaning är att minska barngrupperna och hålla riktvärdet på antal barn per förskolepedagog. Utbildade pedagoger är en del men dessa måste även ha möjligheten att bedriva pedagogisk verksamhet, se och ha tid för alla barn.

Ämnescheck för att ytterligare stimulera elevers lärande

Målet att alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram när de går ut grundskolan är av största vikt. Som ett led i det arbetet utreds en s.k. ämnescheck. Ämneschecken är tänkt som en insats för att stimulera elevernas intresse för olika ämnen, såväl på en grundläggande nivå som på en djupare. Det påbörjade arbetet fortsätter under hösten och om intresset är tillräckligt stort utformas en pilotstudie under 2016. Även elevstipendier på gymnasienivå för att premiera ambitiösa gymnasiearbeten inom demokrati och hållbar utveckling skulle kunna vara ett sätt att stimulera intresse för dessa ämnen.

Pröva nya metoder för att nyanlända elever ska klara skolan

Nyanlända elever behöver tas emot på ett klokt och effektivt sätt. Genom att pröva nya metoder skulle skolan kunna tillvarata de kunskaper eleverna har med sig, parallellt med att de lär sig svenska. Genom att använda material på elevens modersmål och använda studiehandledare via fjärrundervisning skulle dessa elever ges större möjligheter att nå målen. Utbildningsdirektören föreslår därför att utbildningsnämnden får uppdraget att undersöka intresset hos skolor som kan delta i ett projekt tillsammans med en forskare som följer arbetet. Projektet beräknas rymmas inom budget.

Kunskap på varje skola om lärande för barn med ADHD/autism m.m.

Utbildningsnämnden har under 2015 varit med och organiserat samt delvis finansiellt stöttat Specialpedagogiska myndighetens fortbildning till grundskolans och förskolans personal avseende de pedagogiska konsekvenserna vid neuropsykiatriska funktionshinder. Idén är att minst en person på varje skola ska kunna fungera som expert inom området och överföra den senaste kunskapen till övriga kollegor. Under 2016 är utbildningen tänkt att vända sig till förskolechefer och rektorer.

Fler vill ha ”nattis”

Fler föräldrar efterfrågar omsorg på annan tid och utbildningsnämnden har därför beslutat att utreda på vilket sätt Nackas föräldrar vill ha denna omsorg, t.ex. som ett så kallat ”Nattis”. Det är viktigt att säkerställa hur stor den egentliga efterfrågan på denna omsorg egentligen är samt hur nämnden bäst kan bemöta denna efterfråga.

Kvalitetsarbetet fortsätter

Det är av stor vikt att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att utvärdera, analysera, stödja och informera föräldrar om kvaliteten i skolorna. Utbildningsnämnden ska underlätta och stärka Nackas förskolor och skolor i deras kvalitetsarbete. Utbildningsnämnden kan främst påverka utvecklingen genom att sätta ljuset på viktiga frågor genom uppföljning, utvärdering och utbildningsenheten genom att skapa dialog och arenor för samtal.

Ett råd som utskott till utbildningsnämnden som kunde hålla i kontakter med fackförbund, skolor, elev- och föräldraorganisationer skulle kunna införas. Detta råd skulle vara i linje med Naturvårdsrådet och dess arbete i Natur- och trafiknämnden.

Det skulle behövas fler metoder för att inhämta information från föräldrar och andra om verksamheten. Till exempel kunde intervjuer med föräldrar och barn samt med pedagoger vara ett sätt att försöka ringa in aspekter som inte framkommer i enkäter.

Vad gäller det reella elevinflytande skulle kommunen kunna inleda ett utvecklingsprojekt där skolor kan lära av varandra.

Det gröna skolvalet bör utvecklas och en satsning på en rekrytering av en utbildningsexpert som ska utveckla denna tjänst mot medborgarna bör skapas.

Resursfördelning

Utbildningsnämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Checkram	-2 132 903	-2 224 660	-2 223 118	-60 485	-5 627	-22 257	-2 307 402	-82 742	3,7%
Förskola	-662 557	-680 889	-664 489	10 404	-10 495	-11 495	-681 980	-1 091	0,2%
Pedagogisk omsorg	-31 292	-22 999	-31 399	-4 858	0	0	-27 857	-4 858	21,1%
Vårtnadsbidrag	-1 503	-1 358	-1 818	-7	-542	-542	-1 907	-549	40,4%
Fritidshem, förskoleklass	-72 735	-79 541	-79 541	1 219	3 436	3 436	-74 886	4 655	-5,9%
Fritidshem, åk 1-3	-132 144	-142 714	-139 214	-3 379	5 537	5 537	-140 556	2 158	-1,5%
Förskoleklass	-55 251	-57 071	-4 719	206	116	116	-56 749	322	-0,6%
Grundskola	-847 278	-911 359	-57 371	-48 050	-2 582	-18 212	-977 621	-66 262	7,3%
Grundskärskola	-20 444	-21 849	-914 156	-240	-1 045	-1 045	-23 134	-1 285	5,9%
Öppen fritidsverksamhet	-4 361	-5 019	-22 449	-186	6	6	-5 199	-180	3,6%
Gymnasieskola	-293 663	-290 707	-295 807	-14 491	540	540	-304 658	-13 951	4,8%
Gymnasiesärskola	-11 675	-11 154	-12 155	-1 103	-598	-598	-12 855	-1 701	15,3%
Övrig ram	-251 628	-264 406	-262 967	-13 867	-566	-12 436	-290 709	-26 303	9,9%
Likvärdighetsgarantin	-219 489	-229 149	-229 349	-13 690	-1 140	-1 140	-243 979	-14 830	6,5%
Öppen förskola	-6 061	-7 337	-5 997	-37	1 374	1 374	-6 000	1 337	-18,2%
SL-kort i högstadiet						-10000	-10 000	-10 000	
Pedagogiska måltider						-2000	-2 000	-2 000	
Stipendier inom miljö- och mångfaldsarbete						-120	-120	-120	
Nämnd och nämndstöd	-14 000	-14 883	-14 884	-75	0	0	-14 958	-75	0,5%
M & H	-10 498	-11 260	-11 260	-56	-800	-400	-11 716	-456	4,0%
Forskning och utveckling	-1 580	-1 777	-1 477	-9	0	-150	-1 936	-159	8,9%
Summa	-2 384 531	-2 489 066	-2 486 085	-74 352	-6 193	-34 693	-2 598 111	-109 045	4,4%

Ramärendet

Ramärendet har beräknats utifrån de antaganden som gjordes i befolkningsprognosen från april. I ramärendet antogs att programpengar för gymnasieskolan inom ramen för samverkansavtalet skulle räknas upp med i genomsnitt två procent, vilket också överensstämmer med den rekommendation som Kommunförbundet i Stockholms län föreslagit kommunerna att anta. Per program blir det en uppräknings mellan 1,8 – 2,2 procent på de nationella programmen och Introduktionsprogram – programinriktat individuellt val, IMPRO.

Nämndyttrande

Nämnden föreslår i sitt yttrande förändringar med 6,2 miljoner kronor jämfört med ramärendet. Av dessa avser 6,8 miljoner kronor förändringar i befolkningsprognos och efterfrågan. Förändringar har gjorts utifrån förändrad genomsnittskostnad för förskolan, pedagogisk omsorg och fritidshemmet. Efterfrågeprocenten för grundskolan har justerats uppåt och antal elever som tillhör särskolans personkrets har justerats utifrån nu kända antaganden. Likvärdighetsgarantin har justerats för ökat elevantal. I den senaste upphandlingen av öppen förskola lämnade ingen anbudsgivare anbud på att driva verksamhet i Sicklaområdet. Detta innebär att utbildningsnämnden kan minska

budgetramen för öppen förskola med 1,4 miljoner kronor. Utbildningsexperten har ett mycket viktigt uppdrag för att Nacka ska fortsätta att vara en attraktiv skolkommun och kunna erbjuda invånarna i Nacka utbildning med hög kvalitet.

För att fullt ut kunna påverka utvecklingen i önskad riktning vill nämnden utöka med ytterligare en experttjänst, en ökning med 0,8 miljoner kronor.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer till stora delar med Alliansens budgetförslag men vill utöver detta:

- ❖ Ökad ram 1,14 mkr likvärdighetgaranti
- ❖ Ökad ram 2 mnkr pedagogiska måltider i för-, låg- och mellanstadieskolan
- ❖ Ökad ram 10 mnkr SL-kort på fritiden
- ❖ Ökad ram 120 tkr stipendier inom miljö och mångfald

De pedagogiska måltiderna i skolan kan vara ett oerhört viktigt lärandeverktyg. Därför ska den tid pedagoger och lärare äter tillsammans med barn och elever ingå i arbetstiden och lunchen ska vara gratis. För att bidra till att alla skolelever bosatta i Nacka fr.o.m. årskurs 7 ska ha rätt till gratis SL kort som även galler på fritiden satsar Miljöpartiet 10 mnkr. Vi vill också tillföra 120 tkr uppdelat på två stipendier till gymnasieelever inom områdena miljö och mångfald.

Miljöpartiets Framåtblick

En grön skola är rättvis och meningsfull

En rättvis och meningsfull skola är alla barns rättighet. Miljöpartiets syn på skolan bygger på att alla barn och unga i grunden är aktiva och kreativa individer med förutsättningar att bli solidariska, ansvarstagande och lyckliga vuxna. En rättvis och meningsfull skola är en trygg skola som stimulerar till livslångt lärande och ger möjligheter till personlig utveckling.

Genom satsningar på ett Grönt skolval, försök med flexibelt skolschema, ett rättvist internhyressystem som är separerat från skolpengen, pedagogiska måltider, garanterad modersmålsundervisning, mer elevinflytande och en näringsrik ekologisk skolmat ger vi Nackas skolor och elever bättre förutsättningar för att få en rättvis och meningsfull skola med hög kvalitet.

I en rättvis skola ska pengar gå till lärare och elever

Skolpengen ska täcka större delen av skolans kostnader, tyvärr måste en del skolor lägga en stor andel av skolpengen på höga internhyror till kommunen istället för på lärare och böcker. Detta leder till orättvisor då vissa skolor har mindre pengar per elev

till den pedagogiska verksamheten. Alla barn och ungdomar har rätt till en god skolgång oavsett vilken skola de går i.

Vi i Miljöpartiet vill att kommunens egna skolor och förskolor får full ersättning för sina hyreskostnader i ett system vid sidan om skolpengen.

Ett grönt skolval

Att välja skola åt sitt barn är ett svårt beslut och vi i Miljöpartiet vill göra det lättare genom att utveckla Nacka kommuns webbverktyg "Jämföraren" så att föräldrar kan jämföra skolor och skolomsorg på fler grunder än idag. Exempelvis ska föräldrar kunna jämföra om skolorna har bemannade skolbibliotek samt vilka öppettider dessa har eller hur öppettiderna på fritidshem ser ut över ett kalenderår. Det ska också vara lättare att få tillgång till observationsrapporter från kommunsamarbetet "VÅGA VISA" så att föräldrar lättare kan skapa sig sin egen bild av vilken skola eller skolomsorg som passar just deras barns behov bäst.

Vi i Miljöpartiet vill bland annat att det genom "Jämföraren" ska gå att jämföra olika verksamheter inom skola och skolomsorg utifrån flera grunder än idag: exempelvis i frågor som bemannade skolbibliotek, form av idrottsundervisning, andel behörig personal, sammansättning och anställningsgrad i elevhälsoteam samt möjligheter till estetisk verksamhet.

Vi i Miljöpartiet vill anställa en utbildningsexpert som på halvtid ska ha i uppdrag att utveckla informationstjänster som exempelvis "Jämföraren" i samarbete med skolor och elever och föräldrar. Målet är att alla elever och föräldrar på ett enkelt sätt ska ha möjlighet att jämföra olika skolor utifrån kriterier som de anser är relevanta.

Mer elevinflytande i skolan

Miljöpartiet anser att elevinflytande inte bara är en del av lärandet utan också en del av en medveten utveckling av skolan. Skolan ska vara demokratisk och såväl elever som föräldrar och medarbetare ska ha inflytande i skolans styrning och verksamhet.

Elever som får inflytande över sin egen skolgång mår bättre då de blir mindre stressade och de tar också större ansvar för sina studier och sin närmiljö. Ingen vill gå till en arbetsplats med känslan av att man inte kan påverka sin fysiska och psykiska arbetsmiljö. Skolan är Sveriges viktigaste arbetsplats och den borde inte vara ett undantag.

Vi vill att alla skolor i Nacka kommun erbjuds möjligheten att ingå i ett projekt för att utveckla det reella elevinflytandet genom att de träffas och lära från varandra. Projektet bör inkludera både rektorer, lärare och elever och ska ledas av och samordnas genom Nacka kommun. Till detta projekt tillför vi i vår budget 150 000 kr.

Utred effekterna av ett flexibelt skolschema

Ungdomars naturliga sömnrytm skiljer sig mycket från vuxnas och då forskning visar att försök med senarelagda skolscheman för skolungdomar ökar skolresultaten vill vi ge i uppdrag till Välfärd skola att genomföra ett försök där senarelagda skoldagar genomförs för att utreda vilka effekter det kan ha på elevers hälsa och skolresultat.

Ekologisk mat i skolan är en rättighet

I många skolor och förskolor serveras idag mat som både är dålig för hälsan och miljön. Nacka måste tänka om och börja ställa krav på den mat som serveras i kommunen. Miljöpartiet vill ställa om till närlagad och ekologisk mat som är god, näringsrik och klimatsmart. Elever som äter bra presterar bättre i skolan och lever ett sundare liv i stort.

Vi i Miljöpartiet vill att 90 % av all skolmat ska vara ekologisk år 2020 och självklart ska föräldrar och elever inför skolvalet kunna jämföra hur olika skolor lever upp till deras förväntningar.

Pedagogiska måltider i förskola och skola

Förutom att ge energi och näring kan måltiden användas som ett pedagogiskt verktyg inom skolans uppdrag att ge eleverna kunskap om en hållbar livsstil. Vi i Miljöpartiet vill införa pedagogiska måltider i förskolan och skolan upp till årskurs sex.

Detta innebär att vi i Miljöpartiet vill att lärare gratis och under betald arbetstid ska kunna äta tillsammans med sina elever. Vi i Miljöpartiet vill att det tas fram mål och riktlinjer för pedagogiska måltider i Nacka.

Stipendier – en satsning på demokrati och delaktighet

För att kunna ge gymnasieelever förutsättningar att realisera ambitiösa gymnasiearbeten inom ramen för den nya gymnasieskolan vill vi instifta två typer av stipendier som alla elever som går i gymnasiet i Nacka ska kunna söka. Vi vill införa stipendier inom två ämnesområden: demokrati och hållbar utveckling. Stipendieansökningarna tas upp i utbildningsnämnden för beslut, på detta sätt får utbildningsnämnden en insyn i gymnasiearbetet och de elever som söker stipendierna får en kontakt med ansvariga utbildningspolitiker.

Vi i Miljöpartiet satsar 120 000 kr på införande av stipendier till gymnasieelever vars gymnasiearbeten behandlar frågeställningar gällande demokrati eller hållbar utveckling.

Hela världen i klassrummet

Att hela världen finns i klassrummet är en av skolans främsta tillgångar. Undervisningen i skolan ska ha en global utgångspunkt och ta hänsyn till elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kompetenser. Estetisk och skapande verksamhet är viktigt för att kunna omfamna hela människans utveckling. Andra modersmål än svenska ska ses som en tillgång i skolan och som en resurs för den enskilde elevens lärande. Ämnesundervisning på modersmålet är viktigt för att ge alla elever en ärlig chans att utveckla de kunskaper och förmågor som läroplanen uttrycker.

Vi i Miljöpartiet vill garantera att alla elever med annat modersmål än svenska får undervisning på sitt modersmål.

Äldrenämnden

Ansvar och uppgifter

Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten, kommunal vård och omsorg och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd, avseende personer över 65 år.

Väsentliga områden 2016-2018

Nämndens väsentliga områden är:

- ❖ Rätt stöd
- ❖ Rättssäker handläggning
- ❖ Förebyggande arbete
- ❖ Service
- ❖ Volym- och kostnadskontroll

Fokus 2016-2018

Valfrihet, kvalitet och ekonomi

I Nacka är det egna valet viktigt oavsett om det kanske handlar om att bo kvar hemma med många hemtjänsttimmar eller att själv få avgöra när det är dags att flytta till ett särskilt boende. Nacka har ett något högre genomsnitt för antal hemtjänsttimmar per medborgare jämfört med andra kommuner eftersom det finns medborgare som får mycket stora insatser i hemmet. Att som medborgare kunna välja själv har dock en ekonomisk aspekt då särskilt boende kostar mindre för kommunen än hemtjänst vid en brytpunkt på fler än 90 timmar/månad i hemtjänst under dagtid. Den nuvarande boendestrategi som finns i Nacka bygger på att samma princip kvarstår. Mot bakgrund av detta menar Miljöpartiet att det ska understrykas att det finns ett stort behov av långsiktighet i planeringen när det gäller de äldres behov av boende och omsorg såväl vad gäller volymer som ekonomi.

Teknikutveckling

Under 2016-2017 fortsätter satsningen på teknikutveckling inom äldreomsorgen. Teknikutveckling är inom rimliga gränser positivt men tekniken får aldrig ersätta mänskliga kontakter och den etiska kompassen måste alltid finnas med vid alla bedömningar av ny teknik. Teknik innebär inte bara möjligheter utan medför även etiska ställningstaganden. En nyligen framlagd forskningsstudie från USA visar att risken för depression minskar om man har face-to-face-kontakt med människor. Av rapporten framgår också att fler telefonsamtal eller e-postkontakter inte har någon positiv effekt när det gäller depression utan att det är just den fysiska kontakten som är viktig.

Översyn av ersättningsnivåer

Dagverksamhet

Angående dagverksamheten så kommer under 2016 ersättningsnivåerna för dagverksamhet att utredas för att kunna införas under 2017, vilket är bra. I dag finns det anordnare som avstår från att organisera dagverksamhet i Nacka då dagverksamhetens

ersättningsnivåer är för låga. Det leder till att medborgarna får ett mindre utbud att välja mellan och att innehållet i den verksamhet som bedrivs är begränsat. Uppenbarligen avstår många medborgare från att delta i dagverksamhet för att utbudet inte passar deras behov och detta är olyckligt särskilt mot bakgrund av att en väl fungerande dagverksamhet är mycket viktig och kan förbättra tillvaron för många äldre.

Särskilt boende

Vad gäller särskilda boenden så har Nacka differentierade ersättningsnivåer för dessa medan Stockholms stad har infört en enhetlig nivå oavsett omsorgsnivå. Det har visat sig skapa problem att Stockholms stad och Nacka har olika ersättningssystem och en noggrann utredning är därför högst befogad.

Resursfördelning

Äldrenämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Äldre		-636 037	-641 900	-30 858	-870	953	-665 942	-29 905	4,7%
Förebyggande hälsoinriktat arbete (Eken)						-800	-800	-800	
Lönepåslag						-260	-260	-260	
Myndighet och huvudmannaskap		-17 438	-22 317	-1 313	-23 290	-21 960	-40 711	-23 273	133,5%
Nämnd och nämndstöd		-9 283	-9 283	-46	-1 725	-1 725	-11 054	-1 771	19,1%
Summa	0	-662 758	-673 500	-32 217	-25 885	-23 792	-718 767	-56 009	8,5%

Ramärendet

Sammantaget innebär ramärendet en utökning med 32,2 miljoner kronor. Volymerna ökar med 28,8 miljoner kronor mellan 2015 och 2016 för äldrenämndens ansvarsområde och med 1,3 miljoner kronor för handläggningstjänster inom myndighet och huvudman samt 2,1 miljoner kronor för kapitaltjänst inom nämnd och nämndstöd.

Nämndyttrande

Äldrenämnden föreslår att nämnden tillförs resurser med sammanlagt 25,9 miljoner kronor. Av dessa avser 10,48 miljoner kronor medel för att fortsättningsvis kunna bedriva en äldreomsorg av hög kvalitet för Nackas invånare. I korthet handlar det om att kunna möjliggöra en hög tillgänglighet och god insyn för de äldre och deras anhöriga genom att få möjlighet till enkel ansökan digitalt med förenklad handläggning, insyn i sina ärenden 24/7 och att det är lätt att nå och få tid hos sin handläggare. Förenklad samverkan mellan handläggare och anordnare och goda möjligheter att utöva tillsyn och kontroll. Resurser för att kunna erbjuda insatser i samma omfattning som idag till de äldre. Dessa består av följande delposter:

- ❖ IT-förvaltning av tjänsten Combine, om 4,57 miljoner kronor
- ❖ Projektmedel för delprojekt 1, Tillgänglig äldreomsorg, om 1,8 miljoner kronor
- ❖ Förstärkning av handläggning, om 260 tusen kronor
- ❖ Kompensation för kostnadsökningar inom avtalsreglerad verksamhet, om 2,97 miljoner kronor
- ❖ Nämndarvoden och nämnssekreterare, 875 tusen kronor

Utöver dessa överförs 16 miljoner kronor överfört från socialnämnden för att reglera genomförd organisationsförändring samt minskade kapitaltjänstkostnader med 590 tusen kronor.

Miljöpartiets förslag

Till stora delar instämmer vi med Alliansens budgetförslag men föreslår utöver detta:

- ❖ Ökad ram 800 tkr förebyggande hälsoinriktat arbete (Eken)
- ❖ Ökad ram 260 tkr kompensation för ökade lönekostnader
- ❖ Ökad ram 1,1 mnkr forskning förebyggande åtgärder

Projektet Eken arbetar med att stärka säkerheten och minska risken för fallskador för hemmaboende äldre över 65 år. Projektet har rönt stort intresse och nått goda resultat. Miljöpartiet vill stödja en fortsatt utveckling av projektet.

Att bedriva hemtjänst i Nacka är lönsamt och de företag som arbetar i denna sektor har goda vinstmarginaler. När det finns många privata aktörer som konkurrerar om brukarna torde det tyda på att just den delen av verksamheten är tillräckligt finansierad³. En höjning av hemtjänstchecken är därmed inte motiverad utan istället vill Miljöpartiet öka ramen för det förebyggande arbetet och forskning och utveckling på detta område.

Miljöpartiets Framåtblick

Säkra utbildad vårdpersonal och satsa på personalen

Miljöpartiet vill säkra fortsatt rekrytering av utbildad vårdpersonal genom att vid upphandlingen kräva att de företag som är verksamma i kommunen ska ta emot studerande från högskolan i deras olika kandidatprojekt.

Ordet ”svenska språket” bör i upphandlingskriterierna bytas ut mot möjlighet till kommunikation mellan utföraren och den äldre. Dels säkerställs utbildad personal i

---

³Med samma sätt att räkna borde de delar av verksamheten där det finns få eller inga privata utförare vara underfinansierade. Eftersom det är kommunen själv som får ta hand om alla underfinansierade delar där det saknas privata aktörer samtidigt som man inte får ta del av t.ex. den mer lukrativa hemtjänstchecken, kommer den totala verksamheten alltid att vara underfinansierad.

framtiden och dels snabbas integrationen och inträdet på arbetsmarknaden på vad gäller de som har annat modersmål än svenska.

Äldreenhetens handläggare i Nacka har betydligt fler ärenden per handläggare än i jämförbara kommuner. Det kan leda till svårigheter att hinna genomföra noggranna utredningar och risken för bristande rättssäkerhet ökar därmed. Den stressade arbets-situationen riskerar dessutom att orsaka utbrändhet bland handläggarna. Kompensation i form av löneökning är en del men utöver detta är det sannolikt att fler handläggare behöver anställas. Det är dokumenterat att det finns en underbemanning och att denna inverkar negativt på arbetsmiljö och effektivitet. En utredning av kompetens- och nyanställningsbehovet är mot bakgrund av detta angelägen och bör initieras snarast möjligt.

Förebyggande arbete

Miljöpartiet vill utreda den psykiska hälsan hos äldre medborgare. Vi vill satsa på kartläggning/ behandling av personer med mild depression för att förebygga svårare depressioner senare i livet. Idag är exempelvis självmordsfrekvensen bland deprimerade äldre män oroväckande hög.

Mer resurser till de äldre

Vi behöver satsa mer på Nackas äldre befolkning. Andelen äldre i Nacka och i resten av Sverige ökar mer än övriga åldersgrupper. Gruppen 70-80 åringar beräknas öka med ca 70 % den kommande tioårsperioden samtidigt som ökningen i övriga åldersgrupper totalt landar på 25 %. Detta ställer höga krav på vår kommunala äldreomsorg som redan idag har hög belastning.

Miljöpartiet vill att äldre i Nacka ska kunna påverka mer av innehållet i omsorgsinsatserna, underlätta möjligheten till individuella lösningar på boende, inklusive trygghetsplatser och korttidsboende. Större hänsyn bör tas till sociala och psykologiska skäl hos den äldre. Vi vill ha ett generösare biståndsbeslut för de mycket gamla som vill bo i ett särskilt boende. Fler ska få plats när de så önskar. Ofta lämnar de en större bostad när de flyttar in på ett boende, vilket är positivt för Nackas bostadsmarknad. Äldre par bör i stor utsträckning kunna få bo tillsammans. Efterlevande make som bott i gemensam lägenhet på särskilt boende bör få förtur till enkelrum så att hen kan få bo kvar där hen känner sig trygg och säker. Vi måste garantera att HBTQ-personer behandlas med respekt och hänsyn och vi vill därför att all personal inom äldreomsorgen i Nacka utbildas i mångfalds- och HBTQ-frågor.

Fortsatt satsning på projektet EKEN

Vid Nacka Seniorcenter Ektorp pågår sedan 2013 ett projekt vid namn EKEN. Syftet med projektet är att med ett proaktivt och hälsoinriktat arbete för hemmaboende äldre över 65 år stärka säkerheten och därigenom minska risken för fallskador och andra orsaker för försämrad hälsa. Projektet har rönt stort intresse och nått goda resultat. Miljöpartiet vill stödja fortsatt utveckling av projektet.

Mer kultur till våra äldre

Kulturen har betydelse för hälsan både vad gäller inlärning och rehabilitering enligt många forskare. Kulturella aktiviteter och kulturupplevelser är hälsofrämjande och rehabiliterande. Miljöpartiet vill bidra till att äldre människor inom exempelvis demensvård och äldreomsorg ska ha samma rätt att få ta del av kulturaktiviteter som övriga medborgare i kommunen.

Rätt till goda matvanor

Miljöpartiet vill ha god, närlagad, näringsrik och ekologisk mat i äldreomsorgen. Vi vill att äldre ska ha rätt till närlagad mat och att all mat inom omsorgen skall hålla hög kvalitet och i hög grad lagad på ekologiska råvaror. God närlagad mat behöver inte bli dyrare. Äldre som bor hemma ska kunna välja mellan matlåda eller att få maten lagad i hemmet. Äldre som är beroende av hemtjänsten ska kunna välja att äta minst en måltid om dagen tillsammans med andra.

God hälsa, ökad livskvalitet och tillgänglighet för äldre med funktionsnedsättning

Fler äldre med funktionsnedsättning har behov av livslånga insatser. Inom området ökar antalet brukare, insatser och kostnader. God hälsa, social samvaro och stimulerande aktiviteter är viktigt för att uppleva mening och sammanhang.

Vår ambition med omsorgen är att förbättra möjligheterna till god hälsa, ge ökad livskvalitet, kontinuitet och trygghet för äldre med funktionshinder.

Att öka tillgängligheten är viktigt för kommunens äldre. Vi vill att de äldre får samma möjlighet som alla andra att vistas ute i samhället. Fysisk tillgänglighet innebär att lokaler och andra fysiska miljöer är anpassade för personer med nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel eller som har ett dolt funktionshinder som allergier, doftöverkänslighet, nedsatt ork eller kognitiv svikt.

Individuella lösningar på äldres boende

Boendefrågan är viktig för att få en äldreomsorg som är anpassad efter individens önskemål. Pensionärer är inte en homogen grupp och det behöver finnas olika typer av bostäder på olika platser i kommunen. En del gillar liv och rörelse, några vill bo nära anhöriga medan andra vill bo lugnt och naturnära. Därför vill Miljöpartiet skapa former för att underlätta möjligheterna till individuella lösningar på äldreboendet. Tillgänglighet är vidare en mycket viktig faktor att beakta och vid planering av äldreboenden så ska kommunikationsmöjligheter noga utredas. Att kollektiva trafiklösningar finns betyder mycket för att kunna ta sig ut på egen hand och få besök av icke bilburna anhöriga och vänner.

Vi vill starta ett kommunalt bostadsbolag som utöver att bygga vanliga hyresrätter även ska kunna bygga trygghetsboenden och andra boendeformer för personer med särskilda behov.

Vi vill även att kommunen ordnar fler och alternativa boenden för äldre som exempelvis kollektiv- och generationsboenden.

Vid byggande av senior- och generationsboenden bör man ta stor hänsyn till de boendes behov av en god livsmiljö gällande allergier, luft, buller och andra störande element. Det ska finnas bostäder som är anpassade både för de som har allergier och de som vill bo med djur och det behövs framöver ökade resurser för sysselsättning och träffpunkter för äldre.

Mer stöd åt anhöriga

Anhöriga till äldre ofta tar ett stort personligt ansvar för omsorgen av de äldre och detta har stor betydelse både för de äldre och för samhället i stort. Det är en feministisk viktig fråga då det i de flesta fall är kvinnor som tar hand om sina äldre och tvingas då gå ned i arbetstid och förlorar inkomst och kommande pension. Miljöpartiet vill fortsätta att satsa på stöd till de som vårdar en anhörig och bevilja insatser som: avlösning i hemmet, dagverksamhet, korttidsboende, omvårdnadsbidrag, hemtjänst och trygghetslarm. Vi vill fortsätta satsa medel på att behålla kommunens demenssjuksköterska och anhörigkonsulent. Dessa två personer kan bistå de anhöriga när det gäller behovet av att strukturera upp situationen kring den hjälpsökande och också erbjuda personligt stöd direkt till de anhöriga.

Bättre uppföljning och kontroll av utförare

Stora resurser satsas på att utveckla mångfald och valfrihet i Nacka. Detta har lett till att en stor mängd utförare har etablerat sig, främst inom hemtjänsten, men även inom särskilt boende och LSS-boende. Förutom uppenbara problem för äldre och personer med funktionsnedsättning att göra genomtänkta val innebär det även stora svårigheter att följa upp och kontrollera att verksamheterna fungerar och att de mål man har kommit överens om uppnås.

Miljöpartiet prioriterar valfrihet, men det finns en borte gräns för hur många val en medborgare behöver ha och en borte gräns för hur många utförare som kommunen kan styra och kontrollera på ett effektivt sätt.

Samtliga företag som är godkända anordnare måste kontrolleras regelbundet. Kontrollerna ska inte aviseras i förväg utan vara oanmälda. Noggranna kontroller av de anställdas utbildningsbevis måste göras kontinuerligt för att säkerställa att företagen ger de tjänster till de äldre som de har godkänts att utföra. Den fördjupade kontroll av utförarna som har inletts måste fortsätta och intensifieras. Avtalstrohet ska vad gäller alla företag följas upp vid bokslut.

Meddelarfrihet och offentlighetsprincipen ska gälla alla offentligt finansierade välfärdstjänster, eftersom detta har stor påverkan på utformningen av verksamheterna. Möjligheten till kritikrätt mot arbetsgivaren är viktig och ska gälla all offentligfinansierad verksamhet.

Överförmyndarnämnden

Ansvar och uppgifter

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt åvilar överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning. Nämnden verkar kontinuerligt för att det finns gode män och förvaltare att tillgå så att god man eller förvaltare ska kunna utses inom kortast möjliga tid efter det att enskilds behov av sådan konstaterats. Nämnden erbjuder gode män och förvaltare möjlighet till kunskapsutbyte och information som är väsentlig för uppdraget.

Väsentliga områden 2016-2018

- ❖ Att det finns tillräckligt med kompetenta gode män och förvaltare
- ❖ Förenkla och effektivisera handläggning och administration
- ❖ Fortsatt utveckling av servicen

Fokus 2016-2018

Nämndens främsta utmaning och uppgift nu och under kommande år är att säkerställa att det finns tillräckligt med kompetenta gode män och förvaltare. Vi ser nu en stor ökning av ensamkommande barn på flykt och befolkningstillväxten i kommunen kommer att vara kraftig kommande år. De gode männen måste också ha tillräckligt god kompetens. För att rekrytera gode män förstärker nämnden insatser genom att bland annat annonsera och ha möten. Dessa mer traditionella insatser kommer att behöva kompletteras med nya som nämnden kommer att ta fram.

Det utbildningspaket som idag finns kommer att kompletteras med kunskapstest och för att höja uppdragets status införs en certifiering av gode män. Inriktningen är att merparten av gode männen ska vara certifierade.

Antalet gode män kommer att behöva öka i takt med att folkmängden i kommunen växer. Ärendemängden kommer att öka, vilket måste mötas med både effektiviseringar och utökad bemanning. För att lyckas med effektiviseringen måste processer standardiseras så långt som möjligt, digitaliseras och där så går automatiseras. Nämnden håller på att införa ett nytt verksamhetsstöd som har e-tjänster kopplat till sig.

Resursfördelning

Överförmyndarnämndens resursfördelning, netto (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos 2015 (tertiäl 2)	Ramärende (förändr jfr med budget 2015)	Förändring jämfört med ramärendet		Budget 2016	Skillnad budget 15 och budget 16	
					Nämnd yttrande	Miljöpartiets förslag		tkr	%
Nämnd och nämndstöd	-149	-170	-170	0	0	0	-170	0	0,0%
Arvoden och omkostn gode män	-2 841	-3 054	-3 054	-87	0	0	-3 141	-87	2,8%
Drift av verksamheten	-4 247	-4 183	-4 183	0	0	0	-4 183	0	0%
Summa	-7 237	-7 407	-7 407	-87	0	0	-7 494	-87	1,2%

Ramärendet

Överförmyndarnämnden har fått sin budgetram utökad med 87 tusen kronor kopplat till ökat antal gode män och därmed flera ärenden att hantera.

Nämndyttrande

Nämndens budget består av tre huvuddelar: kostnader för drift av verksamheten, arvoden till gode män samt kostnader för nämndens sammanträden och fortbildning. Vad gäller verksamheten är fokus som tidigare beskrivits att effektivisera verksamhet för att kunna möta en ökande volym av gode män och ärenden. Införandet av verksamhetssystemet med e-tjänster är helt avgörande för att klara detta. Nämnden har inte begärt ytterligare medel.

Miljöpartiets förslag

Miljöpartiet instämmer med Alliansens förslag om att ingen förändring sker jämfört med ramärendet.

Miljöpartiets budgetförslag för Nacka kommun
uppgraderar kommunens invånare
från kunder till medborgare

Vi vill skapa ett modernt Nacka med **mötesplatser** för
människor istället för bilar

Vi vill att Nacka ska erbjuda **kultur för alla åldrar**

Vi vill ha en **rättvis skola** där skolpengen
inte går till hyra utan till **fler lärare**

Vi vill ha **närlagad giftfri mat** i skola, vård och omsorg
Vegetariska alternativ ska vara **normen** i all
kommunal verksamhet

Vi vill att Nacka aktivt **hjälpes till** och tar hand om
vår andel av **människor på flykt**

Vi vill ta ett större **socialt ansvar** och bygga
bostäder för alla

Vi vill att Nacka **klimatestimerar** för att på sikt bli
självförsörjande på energi

Vi vill till våra barn lämna över ett Nacka där alla stora
miljöproblem är lösta

Vi vill **minska kommunens ekologiska fotavtryck**
och ta vår del av ansvaret för att nå
FN:s hållbarhetsmål

